

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเรื่อง “สภาพและปัญหาการจัดโครงการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้พระพุทธรูปศาสนาในระดับประถมศึกษา ของศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย” ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของหัวหน้าโครงการอบรมเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดโครงการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้พระพุทธรูปศาสนาในระดับประถมศึกษา ของศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย

1. สถานภาพของหัวหน้าโครงการอบรม
2. สภาพและปัญหาการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม ของหัวหน้าโครงการอบรม ด้านการเตรียมการจัดอบรม (ตารางที่ 2)
3. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม ของหัวหน้าโครงการอบรม (ตารางที่ 3)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของวิทยากรเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดโครงการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้พระพุทธรูปศาสนาในระดับประถมศึกษาของ ศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย

1. สถานภาพของวิทยากร (ตารางที่ 4)
2. สภาพและปัญหาการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม ของวิทยากร ด้านการดำเนินการจัดอบรม (ตารางที่ 5 - 6)
4. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม ของวิทยากร (ตารางที่ 7)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู ประกอบด้วย

1. สถานภาพของครู (ตารางที่ 8)

2. ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนา
คุณธรรมจริยธรรมครู ของครู (ตารางที่ 9 - 10)

3. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนา
คุณธรรมจริยธรรมครู ของครู (ตารางที่ 11)

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจาก
การเข้ารับการอบรมโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม ประกอบด้วย

1. สถานภาพของนักเรียน(ตารางที่ 12)

2. ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรมโครงการอบรม
เยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม ของนักเรียน (ตารางที่ 13 - 14)

3. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมเยาวชนเข้า
ค่ายพุทธธรรม (ตารางที่ 15)

4. การปฏิบัติด้านคุณธรรมจริยธรรม ตามการรับรู้ด้วยตนเองของนักเรียน
หลังจากเข้ารับการอบรมโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม (ตารางที่ 16)

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นของหัวหน้าโครงการอบรมเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดโครงการเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาในระดับประถมศึกษาของศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย

1. สถานภาพของหัวหน้าโครงการ

สถานภาพของหัวหน้าโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู และอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม เป็นพระภิกษุ มีอายุอยู่ในช่วง 40 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท สำหรับวุฒิทางศาสนามีวุฒิทางธรรมชั้นสูงสุดระดับนักธรรมเอก และวุฒิทางบาลีชั้นสูงสุดระดับเปรียญธรรม 4 บวชเป็นพระภิกษุ มีจำนวนพรรษา 10 พรรษา มีประสบการณ์ในการอบรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมหรือความรู้ทางพระพุทธศาสนา มากกว่า 10 ปี

2. สภาพและปัญหาการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู และการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม ของหัวหน้าโครงการอบรมด้านการเตรียมการจัดอบรม

การปฏิบัติของหัวหน้าโครงการอบรมในการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม มีการปฏิบัติ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 สภาพและปัญหาการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
ของหัวหน้าโครงการอบรม จำแนกตามการเตรียมการจัดอบรม

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู	โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
<p>สภาพการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู</p> <p><u>การกำหนดวัตถุประสงค์</u></p> <p>1. มีการสำรวจปัญหาความต้องการและความจำเป็นของ ผู้เข้ารับการอบรม โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู โดย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีคณะทำงานเป็นผู้สำรวจความจำเป็นในการอบรมด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามหลักวิชา 2. ครูผู้เข้ารับการอบรมเสนอความต้องการในการอบรมมาให้พิจารณา 3. ศึกษาจากการประเมินผลการฝึกอบรมด้านจริยธรรมของหน่วยงานอื่นๆ 4. มีหน่วยงานทางการศึกษากำหนดความจำเป็นและความต้องการในการอบรม 	<p>สภาพการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม</p> <p><u>การกำหนดวัตถุประสงค์</u></p> <p>1. มีการสำรวจปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นของผู้เข้ารับการอบรม โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม โดย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีคณะทำงานเป็นผู้สำรวจความจำเป็นในการฝึกอบรมด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามหลักวิชา 2. โรงเรียนที่ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาอยู่ เสนอความต้องการในการอบรมมาให้พิจารณา 3. ศึกษาจากปรากฏการณ์ด้านจริยธรรมในสังคม 4. ศึกษาจากการประเมินผลการอบรมด้านจริยธรรมของหน่วยงานอื่น ๆ

ตารางที่ 2 สภาพและปัญหาการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
ของหัวหน้าโครงการอบรม จำแนกตามการเตรียมการจัดอบรม (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู	โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
2. กำหนดวัตถุประสงค์การจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู โดย	5. มีหน่วยงานทางการศึกษากำหนดความจำเป็นและความ ต้องการในการอบรม
1. ระดมความคิดของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดอบรม	2. กำหนดวัตถุประสงค์การจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม โดยกำหนด
2. กำหนดจากสภาพ ปัญหาและความต้องการของผู้เข้ารับการ อบรม	1. จากการระดมความคิดของผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการจัดอบรม
3. กำหนดจากสภาพความเป็นจริงของสังคมปัจจุบัน	2. จากสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม
4. กำหนดให้สอดคล้องกับนโยบายและหลักการทำงานของศูนย์ ส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย	3. จากสภาพความเป็นจริงของสังคมปัจจุบัน
5. กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรให้สื่อความหมายตรงกัน	4. ให้สอดคล้องกับนโยบายและหลักการทำงานของศูนย์ส่งเสริม พระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย
3. วัตถุประสงค์ของการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เพื่อ	5. ให้สอดคล้องกับแนวเหตุผล สามารถวัดและประเมินได้
1. ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ มี ทักษะและทัศนคติที่ดีในการพัฒนาจริยธรรม	6. เป็นลายลักษณ์อักษร สื่อความหมายตรงกัน
2. สร้างเสริมให้ผู้เข้ารับการอบรมมีบุคลิกลักษณะที่ดี	3. วัตถุประสงค์ของการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม เพื่อ
3. มุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการอบรมมีคุณธรรมจริยธรรมสูงขึ้น	1. ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ ทักษะและมีทัศนคติที่ดีในการพัฒนาจริยธรรม
	2. สร้างเสริมให้ผู้เข้ารับการอบรมมีบุคลิกภาพที่ดี

ตารางที่ 2 สภาพและปัญหาการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
ของหัวหน้าโครงการอบรม จำแนกตามการเตรียมการจัดอบรม (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู	โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
<p>4. มุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการอบรมมีอุดมการณ์ในการปฏิบัติงาน</p> <p>5. มุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>6. ให้ผู้เข้ารับการอบรม ลด ละเลิก อบายมุข</p>	<p>3. มุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดการพัฒนาตนเอง คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น</p> <p>4. มุ่งให้ผู้เข้ารับการอบรม เกิดความศรัทธา เข้าใจหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา</p> <p>5. มุ่งให้ผู้เข้ารับการอบรม สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวัน ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล</p>
<p>การกำหนดหลักสูตร</p>	<p>การกำหนดหลักสูตร</p>
<p>1. การกำหนดเนื้อหาการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู โดย</p> <p>1. ศึกษาคัมภีร์ร่วมกันของผู้ปฏิบัติงาน</p> <p>2. มีผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้กำหนด</p> <p>3. กำหนดจากการหาความจำเป็นและความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม</p>	<p>1. กำหนดเนื้อหาในการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม โดย</p> <p>1. ยึดตามแนวเนื้อหาในหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ</p> <p>2. ศึกษาคัมภีร์ร่วมกันของผู้ปฏิบัติงาน</p> <p>3. กำหนดจากสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม</p>

ตารางที่ 2 สภาพและปัญหาการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
ของหัวหน้าโครงการอบรม จำแนกตามการเตรียมการจัดอบรม (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู	โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
<p>4. ยึดตามแนวเนื้อหาในหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ</p> <p>2. แนวทางในการกำหนดกิจกรรมการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กำหนดตามวัตถุประสงค์และให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่กำหนด 2. คำนึงถึงประโยชน์ที่จะได้รับของผู้เข้ารับการอบรม 3. คำนึงถึงสภาพความต้องการ และวัยของผู้เข้ารับการอบรม <p>3. รูปแบบในการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดเป็นการอบรมแบบอยู่ประจำ โดยพักค้างคืน 2. เน้นการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน 3. ให้ผู้เข้ารับการอบรมมีส่วนร่วมในกิจกรรม 4. ให้ผู้เข้ารับการอบรมได้พัฒนาทั้งด้านวิชาการ ร่างกาย และจิตใจ 	<p>4. กำหนดจากการหาความจำเป็นและความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม</p> <p>2. แนวทางในการกำหนดกิจกรรม การจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กำหนดตามวัตถุประสงค์และให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่กำหนด 2. กำหนดโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะได้รับกับผู้เข้ารับการอบรม 3. คำนึงถึงสภาพความต้องการและวัยของผู้เข้ารับการอบรม <p>3. รูปแบบของการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดอบรมแบบอยู่ประจำ โดยพักค้างคืน 2. เน้นการฝึกปฏิบัติให้เกิดการเรียนรู้โดยเฉพาะ 3. เน้นการแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน 4. ให้ผู้เข้ารับการอบรมมีส่วนร่วมในกิจกรรม 5. ให้ผู้เข้ารับการอบรมได้พัฒนาทั้งด้านวิชาการ ร่างกาย และจิตใจ

ตารางที่ 2 สภาพและปัญหาการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
ของหัวหน้าโครงการอบรม จำแนกตามการเตรียมการจัดอบรม (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู	โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
<p><u>การสนับสนุนการดำเนินงานจัดอบรม</u></p>	<p><u>การสนับสนุนการดำเนินงานจัดอบรม</u></p>
<p>1. จัดเตรียมสื่อในการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู โดย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดประชุมเกี่ยวกับการผลิตสื่อและการใช้สื่อ 2. เชิญวิทยากรภายนอกมาให้คำแนะนำในการผลิตและใช้สื่อ 3. ร่วมมือกันจัดทำสื่อที่ใช้ในการอบรม <p>2. กำหนดระยะเวลาในการจัดอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู โดย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กำหนดระยะเวลาในแต่ละเนื้อหา แต่ละกิจกรรมไว้ชัดเจน และสอดคล้องสัมพันธ์กัน 2. เวลาในการฝึกอบรมให้มีทั้งภาคเช้า กลางวัน และกลางคืน 3. ระยะเวลาที่ใช้ในการอบรมแต่ละครั้งประมาณ 3 - 5 วัน 4. กำหนดระยะเวลาสอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ 	<p>6. มีการอบรมตามหลักสูตรการพัฒนาจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง</p> <p>1. จัดเตรียมสื่อในการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม โดย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สำรวจสื่อที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม 2. เลือกสื่อที่ใช้ในการอบรมให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เกิดกับผู้เข้ารับการอบรม 3. จัดประชุมเกี่ยวกับการผลิตสื่อและการใช้สื่อ 4. ร่วมกันจัดทำสื่อที่ใช้ในการอบรม 5. เชิญวิทยากรภายนอกมาให้คำแนะนำในการผลิตและใช้สื่อ <p>2. กำหนดระยะเวลาในการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม โดย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กำหนดระยะเวลาในแต่ละเนื้อหา แต่ละกิจกรรมไว้ชัดเจน และสอดคล้องสัมพันธ์กัน 2. เวลาในการฝึกอบรมมีทั้งภาคเช้า กลางวัน และกลางคืน

ตารางที่ 2 สภาพและปัญหาการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
ของหัวหน้าโครงการอบรม จำแนกตามการเตรียมการจัดอบรม (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู	โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
<p>5. กำหนดตารางเวลาในการฝึกอบรม โดยจัดเนื้อหาเกี่ยวกับปฏิบัติ กิจกรรมควบคู่กันไป</p>	<p>3. ระยะเวลาที่ใช้ในการอบรม แต่ละครั้ง ประมาณ 3-5 วัน 4. กำหนดระยะเวลาสอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ 5. กำหนดตารางเวลาการอบรม เกี่ยวกับเนื้อหาและกิจกรรม ควบคู่กันไป</p>
<p>3. การจัดบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นวิทยากรใน โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมครู</p>	<p>3 การจัดบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นวิทยากรใน โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่าย พุทธธรรม</p>
<p>1. จัดผู้ที่เป็นครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียน เป็น วิทยากรในการอบรม 2. จัดผู้ที่เป็นพระภิกษุหรือฆราวาสที่มีประสบการณ์ในการจัด อบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเป็นวิทยากรในการอบรม 3. จัดผู้ที่เป็นพระภิกษุหรือฆราวาสที่ผ่านการอบรมทางด้านการ จัดอบรมทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเป็นวิทยากรในการอบรม 4. จัดวิทยากรในแต่ละกิจกรรม ตามความสามารถของตัวบุคคล</p>	<p>1. จัดผู้ที่เป็นครูสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนเป็นวิทยากรใน การอบรม 2. จัดผู้ที่เป็นพระภิกษุหรือฆราวาสที่ผ่านการอบรมด้านการจัด อบรมทางพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเป็นวิทยากรในการอบรม 3. จัดผู้ที่เป็นพระภิกษุหรือฆราวาสที่มีประสบการณ์ในการอบรม คุณธรรมจริยธรรมเป็นวิทยากรในการอบรม 4. จัดวิทยากรในแต่ละกิจกรรมตามความสามารถของตัวบุคคล</p>
<p>4. จัดงบประมาณในการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู โดย</p> <p>1. จัดทำงบประมาณล่วงหน้าเป็นแผนระยะยาว 2. มีการกำหนด แหล่งงบประมาณสนับสนุนไว้ล่วงหน้า</p>	

ตารางที่ 2 สภาพและปัญหาการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
ของหัวหน้าโครงการอบรม จำแนกตามการเตรียมการจัดอบรม (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู	โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
5. งบประมาณที่ใช้ในการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู ได้มาจาก	4. จัดงบประมาณในการดำเนินงานอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม โดย
1. เงินค่าลงทะเบียนจากผู้เข้ารับการอบรม	1. จัดทำงบประมาณล่วงหน้าเป็นแผนระยะยาว
2. เงินสนับสนุนจากองค์กรเอกชน	2. มีการกำหนดแหล่งงบประมาณสนับสนุนไว้ล่วงหน้า
3. เงินสนับสนุนจากหน่วยงานทางการศึกษา เช่น กระทรวงศึกษาธิการ	5. งบประมาณที่ใช้ในการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม ได้มาจาก
4. เงินจากงบประมาณของศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่ง ประเทศไทย	1. เงินจากการสนับสนุนจากองค์กรเอกชน
5. เงินจากผู้มีจิตศรัทธาบริจาค	2. เงินสนับสนุนจากหน่วยงานทางการศึกษา เช่น กระทรวง ศึกษาธิการ
	3. เงินจากงบประมาณของศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่ง ประเทศไทย

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 สภาพและปัญหาการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
ของหัวหน้าโครงการอบรม จำแนกตามการเตรียมการจัดอบรม (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู	โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
ปัญหาการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู	ปัญหาการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
<p>การกำหนดวัตถุประสงค์</p> <p>ปัญหาในการกำหนดวัตถุประสงค์การอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู คือ บางครั้งหน่วยงานเป็นผู้กำหนดวัตถุประสงค์ของการอบรม มาให้ก่อนจึงไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้</p>	<p>การกำหนดวัตถุประสงค์</p> <p>ปัญหาการกำหนดวัตถุประสงค์การจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม ไม่มี</p>
<p>การกำหนดหลักสูตร</p> <p>ปัญหาที่พบในการกำหนดหลักสูตรการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู คือ เนื้อหาในการอบรมมีมากเกินไป ทำให้ยากต่อการกำหนดกิจกรรม</p>	<p>การกำหนดหลักสูตร</p> <p>ปัญหาในการกำหนดหลักสูตรอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม ไม่มี</p>
	<p>การสนับสนุนการดำเนินงานจัดอบรม</p> <p>1. ปัญหาที่พบในการเตรียมสื่อที่ใช้ในการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม คือ งบประมาณมีไม่เพียงพอ</p>

ตารางที่ 2 สภาพและปัญหาการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
ของหัวหน้าโครงการอบรม จำแนกตามการเตรียมการจัดอบรม (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู	โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
<p><u>การสนับสนุนการดำเนินงานจัดอบรม</u></p>	<p>2. ปัญหาในการกำหนดระยะเวลาในการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม คือ</p>
<p>1. ปัญหาในการเตรียมสื่อที่ใช้ในการอบรม</p>	<p>ระยะเวลาในการอบรมน้อยเกินไป ทำให้จัดเนื้อหาและกิจกรรมไม่ครบตามหลักสูตร</p>
<p>1. งบประมาณมีไม่เพียงพอ</p>	<p>3. ปัญหาในการจัดบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นวิทยากรในโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม</p>
<p>2. ขาดความร่วมมือจากบุคลากรอื่น ๆ ในการให้คำแนะนำในการผลิตสื่อ</p>	<p>1. บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอกับผู้เข้ารับการอบรม 2. ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากวิทยากรภายนอก</p>
<p>2. ปัญหาในการกำหนดระยะเวลาในการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู คือ</p>	<p>4. ปัญหาในการจัดงบประมาณในการดำเนินงานอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม</p>
<p>ระยะเวลาในการอบรมน้อยเกินไป ทำให้จัดเนื้อหาและกิจกรรมไม่ครบตามหลักสูตร</p>	<p>1. งบประมาณในการจัดอบรมมีไม่เพียงพอ 2. การจัดสรรงบประมาณล่าช้า ไม่ทันต่อการอบรม</p>
<p>3. ปัญหาในการจัดบุคลากรที่ปฏิบัติงานเป็นวิทยากรในโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู คือ</p>	
<p>วิทยากรในการอบรมมีจำนวนเพียงพอต่อผู้เข้ารับการอบรมในแต่ละครั้ง</p>	

ตารางที่ 2 สภาพและปัญหาการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
ของหัวหน้าโครงการอบรม จำแนกตามการเตรียมการจัดอบรม (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู	โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
<p>4. ปัญหาในการจัดงบประมาณในการดำเนินงานอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. งบประมาณในการจัดอบรมมีไม่เพียงพอ 2. การเบิกจ่ายงบประมาณมีมากเกินไป มีความยุ่งยาก และไม่สะดวกในการเบิกจ่าย(ของบางหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ) 3. การจัดสรรงบประมาณล่าช้าไม่ทันต่อการอบรม	<p>3. ถ้าหากมีการเก็บค่าลงทะเบียนจากผู้เข้ารับการอบรมบางสถานศึกษา จะทำให้ลำบาก เพราะเด็กและเยาวชนมีสภาพความยากจนเป็นพื้นฐาน</p>

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
ของหัวหน้าโครงการอบรม ที่ได้จากการสัมภาษณ์

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู	โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
<p>ผลของการจัดอบรม</p>	<p>ผลของการจัดอบรม</p>
<p>การจัดอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูมีความสำเร็จ อยู่ใน ระดับดีเพราะครูอาจารย์ส่วนใหญ่ที่ผ่านการอบรมแล้ว เกิดจิตสำนึกในการที่จะ เป็นแม่พิมพ์ที่ดีของชาติเกิดอุดมการณ์ในการทำงานเพื่อมวลชน ไม่ทำงานเพียง เพื่อตนเอง และมีความรักลูกศิษย์เหมือนลูกของตน</p>	<p>การจัด โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรมมีความสำเร็จอยู่ ในระดับดี เพราะมีเยาวชนที่ผ่านการอบรมสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปใน ทางที่ดี ห่างไกลจากอบายมุขและยาเสพติด เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ เป็นศิษย์ที่ดี ของครูอาจารย์ และเป็นเยาวชนที่ดีต่อชาติ</p>
<p>ปัจจัยสนับสนุนการจัดดำเนินงาน</p>	<p>ในการจัดอบรมเข้าค่ายพุทธธรรมในระดับประถมศึกษาถือว่า มีความจำเป็น เป็นอันดับหนึ่ง เพราะเด็กจะซึมซับในสิ่งที่ดี ๆ ที่งาม ได้ง่าย เด็กระดับประถมศึกษาเป็นวัยช่างรู้ ช่างคิด เริ่มมองเห็นอีกผู้ใหญ่เป็นแบบ ถ้าพัฒนาเด็กในระดับประถมศึกษาไปพร้อม ๆ กันทั่วประเทศโดยเน้น คุณธรรมจริยธรรม จะไม่ต้องมาแก้ปัญหาเด็กในระดับสูงต่อไป เพียงแต่เป็น การกระตุ้นเตือนเท่านั้น</p>
<p>สำหรับสิ่งที่เป็นความต้องการของหัวหน้าการจัดอบรมในอันที่ จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู คือเรื่อง การมี งบประมาณให้เพียงพอและต่อเนื่อง มีวิทยากรที่มีคุณสมบัติมีความรู้ ความสามารถเพียงพอและต้องการให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นความสำคัญ ของการจัดอบรม</p>	

ตารางที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
ของหัวหน้าโครงการอบรม ที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู	โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
หลักสูตรการอบรม	ปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินงาน
<p>สำหรับหลักสูตรในการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูนั้น หัวหน้าผู้จัดอบรมมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว แต่ควรจะต้องปรับปรุงแก้ไขในเรื่องการจัดหาวิทยากรโดยเลือกเฟ้นวิทยากร ทั้งพระภิกษุและฆราวาสที่มีความสามารถด้านการอบรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมโดยเฉพาะ ให้มีจำนวนมากพอต่อการทำงานทั่วประเทศ</p>	<p>สำหรับความต้องการที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม คือ งบประมาณ และวิทยากรที่มากพอ สื่ออุปกรณ์ที่พร้อมต่อการทำงาน</p>
การจัดบุคลากรในการอบรม	หลักสูตรการอบรม
<p>การให้พระภิกษุเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู นั้นมีความจำเป็นมาก เพราะพระภิกษุที่มีคุณธรรม จะเป็นสาวกของพระพุทธเจ้าที่อุทิศตัวและทำงานเผยแผ่ศาสนา ซึ่งจะเป็นแบบอย่างให้ครูนำไปปฏิบัติได้ และเป็นบุคคลที่คณะครูอาจารย์ยอมรับมากกว่าที่ครูจะสอนกันเอง</p>	<p>หลักสูตรในการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม มีความเหมาะสมดีแล้ว มีเฉพาะบางครั้งที่มีผู้เข้ารับการอบรมมีวัยต่างกันมาก ทำให้ต้องปรับหลักสูตรให้เหมาะสม</p>
	การจัดบุคลากร
	<p>การให้พระภิกษุเข้ามามีส่วนร่วมในการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรมมีความจำเป็นมากเพราะศาสนาพุทธเป็นศาสนาที่คนส่วนใหญ่นับถือ พระจึงเป็นตัวแทนของศาสนาและพระภิกษุเป็นแบบอย่างของผู้ปฏิบัติธรรม</p>

ตารางที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
ของหัวหน้าโครงการอบรม ที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู	โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
<p><u>ลักษณะการดำเนินงานที่ดึงดูดความสนใจ</u> สำหรับจุดเด่นของการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมครู ที่ได้รับความสนใจจากผู้เข้ารับการอบรม คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แนวการสอนเทคนิคการสอนที่อาศัยนวัตกรรมสมัยใหม่ 2. กระบวนการสร้างจิตสำนึกของความเป็นครู 3. การสร้างศรัทธาในการนำเอาหลักธรรมไปใช้ในชีวิตจริง 	<p><u>ลักษณะการดำเนินงานที่ดึงดูดความสนใจ</u> สำหรับจุดเด่นของการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่าย พุทธธรรมที่ได้รับความสนใจจากผู้เข้ารับการอบรม คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเยาวชน สร้างระเบียบวินัย และความสามัคคี 2. ให้เยาวชนนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน 3. สามารถลด ละ เลิก ยาเสพติด และอบายมุขต่างๆ ได้
<p><u>การวัดและประเมินผลการอบรม</u> มีการติดตามผลผู้เข้ารับการอบรมภายหลังการอบรม โดยการ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผู้เข้ารับการอบรม เช่น สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด มีการติดตามผลและตรวจสอบกันเอง และมีการติดต่อประสานงานกับ เจ้าหน้าที่ของคณะอบรม ซึ่งใช้การติดตามผลโดย</p>	<p><u>การวัดและการประเมินผลการอบรม</u> มีการติดตามผลการอบรม ภายหลังจากที่อบรมไปแล้ว โดยให้ ครูเป็นผู้รายงานผลให้ทราบ ซึ่งครูจะมีการสังเกตพฤติกรรมโดยตลอดจนสิ้นปี แล้วมีการกระตุ้นเตือน โดยการให้ตอบแบบสอบถาม จัดเข้าค่ายอบรมในค่ายที่ 2 (อบรมผู้นำเยาวชน)</p>

ตารางที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
ของหัวหน้าโครงการอบรม ที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ต่อ)

จัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู	โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
<p>1. สังเกตพฤติกรรมของครู โดยศึกษานิเทศก์หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหน่วยงาน ว่าครูนำไปใช้กับเด็กได้มากน้อยเพียงใด</p> <p>2. ติดตามผลโดยฟังการพูดถึงของเพื่อนครู คนรู้จัก และเด็กนักเรียน เกี่ยวกับพฤติกรรมที่กระทำ</p>	<p>เด็กในระดับประถมศึกษาเมื่อเข้ารับการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรมแ โอกาสที่จะเข้ารับการอบรมต่อเนื่องในหลักสูตรผู้นำเยาวชนนั้นมีน้อย ประมาณ 20% เท่านั้น เพราะเด็กที่เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่เป็นเด็กในระดับ ประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นช่วงที่เด็กจะจบการศึกษาออกไปจากโรงเรียน ซึ่ง ไม่สามารถที่จะอบรมในหลักสูตรต่อไปได้</p>
<p><u>การให้ความช่วยเหลือของหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ</u></p> <p>สำหรับการให้ความร่วมมือของหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัด โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมของครูนั้น ถ้าเป็นหน่วยงานในระดับโรงเรียน จะให้ความร่วมมือดีมาก (ถ้าผู้บริหารเห็นด้วย) แต่ถ้าผู้บริหารไม่เห็นด้วยก็จะ เป็นปัญหามาก ในส่วนของระดับจังหวัด (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด) ก็ได้รับความร่วมมืออยู่ในระดับดี ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับครูผู้ สอน เช่น หัวหน้าฝ่ายวิชาการ เป็นต้น ถ้าเห็นด้วยงานที่ออกมาก็จะได้รับ ความร่วมมือเป็นอย่างดี</p>	<p><u>การให้ความร่วมมือของหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ</u></p> <p>สำหรับการให้ความร่วมมือของหน่วยงานทางการศึกษา ให้ความ ร่วมมือเป็นอย่างดีมาก (โดยเฉพาะระดับโรงเรียน) เพราะเห็นผลที่เกิดขึ้น กับเด็ก เด็กมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นมาก</p> <p>การจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม ควรได้รับความ ร่วมมือกันทั้งภาคเอกชนและรัฐบาลในการช่วยกันพัฒนาอย่างจริงจังพร้อม กันทั่วประเทศ ในการจัดพร้อมกันทุกโรงเรียน ทุกอำเภอ ทุกจังหวัด</p>

ตารางที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
ของหัวหน้าโครงการอบรม ที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู

โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม

สำหรับในระดับกรม หรือกระทรวงนั้นจะได้รับความร่วมมืออยู่ในระดับน้อย เพราะการทำงานนั้นผันผวนไปตามลัทธิการเมือง ผู้บริหารระดับสูงรับงานมากจึงเน้นงานเร่งด่วนซึ่งมองปัญหาไปในด้านเศรษฐกิจ หลักสูตร เงินทุน ให้แก่โรงเรียน และทางด้านสาธารณสุขไปก่อกองยังไม่ตระหนักในสภาพความเป็นครูในปัจจุบันที่จะต้องปรับปรุงให้เป็นงานเร่งด่วนทางด้านปัญหาคุณธรรมจริยธรรมครู ซึ่งถ้าครูดี เด็กก็จะดีตาม

สิ่งที่อยากให้หน่วยงานทางการศึกษาช่วยเหลือ คือ ควรมีหน่วยงานฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมของกระทรวงโดยตรง หรือของแต่ละกรมต่าง ๆ หรือจัดให้มีหน่วยกลางที่สามารถจัดอบรมได้ทุกกรม กอง ซึ่งมีกำลังมีศักยภาพบุคลากร เงินทุน และเครื่องมือพร้อม โดยมีคณะทำงาน โดยการแต่งตั้งจากกระทรวง หรือกรม 1 ชุด หรือตั้งเป็นหน่วยงานระดับกรม

การจัดอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู ควรได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ อีก คือ

ตารางที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม
ของหัวหน้าโครงการอบรม ที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู

โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม

1. องค์กร ชาวพุทธ เช่น เปรียญธรรมสมาคม ยวพุทธิกสมาคม
พุทธสมาคม สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย
2. รัฐวิสาหกิจ เช่น การบินไทย ปูนซิเมนต์ไทย ไทยออยล์
ธนาคารกสิกรไทย เป็นต้น
3. องค์กรเอกชนต่าง ๆ

ปัญหาในการอบรม

ปัญหาในการอบรม

ในการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู มีจุดอ่อนและข้อบกพร่องที่
ต้องปรับปรุงแก้ไข คือกระบวนการอบรมต้องการผู้มีคุณวุฒิ มีความสามารถ มี
จิตวิทยาสูง มาเป็นวิทยากร และวิทยากรต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งหาได้ยาก
รวมทั้งมีจำนวนผู้เข้ารับการอบรมมาก การใช้สื่ออุปกรณ์ไม่ทั่วถึง

ในการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรมมีจุดอ่อนและข้อบกพร่องที่จะต้อง
แก้ไขปรับปรุง คือเวลาในการอบรมมีน้อยระยะเวลาที่จัดอยู่ในช่วงที่ไม่เหมาะสม
เช่น โกลด์สทอป มิงงานกีฬา งานประเพณีต่างๆ และในการอบรมขาดผู้สนับสนุน
ที่เห็นประโยชน์ด้านการพัฒนาคุณธรรมอย่างจริงจัง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของวิทยากรเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดโครงการ เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาในระดับประถมศึกษา ของศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย

1. สภาพภาพของวิทยากร

ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยากร จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน/คน	ร้อยละ
	N=26	
สถานภาพ		
พระภิกษุ	14	53.8
ฆราวาส	12	46.2
เพศ (เฉพาะฆราวาส)		
ชาย	8	30.8
หญิง	4	15.4
อายุ		
น้อยกว่า 20 ปี	-	-
20 - 25 ปี	7	26.9
26 - 30 ปี	7	26.9
31 - 35 ปี	5	19.2
36 - 40 ปี	6	23.1
41 - 45 ปี	-	-
46 - 50 ปี	-	-
50 ปีขึ้นไป	1	3.8
วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าอนุปริญญา	11	42.3
อนุปริญญา	3	11.5
ปริญญาตรี	10	38.5
สูงกว่าปริญญาตรี	2	7.7

ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยากร จำแนกตามสถานภาพ (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน/คน	ร้อยละ
	N=26	
วุฒิทางศาสนา		
วุฒิทางธรรมชั้นสูงสุด		
นักธรรมตรี	2	7.7
นักธรรมโท	-	-
นักธรรมเอก	14	53.8
ไม่มีวุฒิทางธรรม	10	38.5
วุฒิทางบาลีชั้นสูงสุด		
เปรียญธรรม 1-2	-	-
เปรียญธรรม 3	2	7.7
เปรียญธรรม 4	1	3.8
เปรียญธรรม 5	-	-
เปรียญธรรม 6	1	3.8
เปรียญธรรม 7	-	-
เปรียญธรรม 8	-	-
เปรียญธรรม 9	1	3.8
ไม่มีวุฒิทางบาลี	21	80.8
วุฒิทางศาสนามาค้านอื่น (อภิธรรม หลักสูตร 2 ปี)	6	23.1
จำนวนพรรษาที่บวชเป็นภิกษุ (เฉพาะพระภิกษุ)		
น้อยกว่า 5 พรรษา	3	11.5
5 - 10 พรรษา	8	30.8
11 - 15 พรรษา	2	7.7
16 - 20 พรรษา	1	3.8
20 พรรษาขึ้นไป	-	-
อาชีพ (เฉพาะฆราวาส)		
รับราชการ	4	15.4
พนักงานบริษัทเอกชน	1	3.8
รับราชการ ในสภาสังคมสงเคราะห์	4	15.4
เจ้าหน้าที่ของศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา แห่งประเทศไทย	3	11.5

ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยากร จำแนกตามสถานภาพ (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน/คน	ร้อยละ
N=26		
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการจัดอบรมเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม หรือความรู้ทางพระพุทธศาสนา		
ไม่มี	-	-
น้อยกว่า 2 ปี	-	-
2 - 4 ปี	9	34.6
5 - 10 ปี	14	53.8
มากกว่า 10 ปี	3	11.5

จากตารางแสดงว่า สถานภาพของวิทยากร จำนวน 26 คน เป็นพระภิกษุ 14 รูป และฆราวาส 12 คน สำหรับฆราวาสนั้นแยกเป็นเพศชาย 8 คน หญิง 4 คน ช่วงอายุของวิทยากร อยู่ในช่วงอายุ 20 - 25 ปี และ 26 - 30 ปี มากที่สุด จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 26.9 และช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป น้อยที่สุด ร้อยละ 3.8

วุฒิการศึกษาของวิทยากร มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าอนุปริญญา มากที่สุด ร้อยละ 42.3 รองลงมาคือ ปริญญาตรี ร้อยละ 38.5 และต่ำกว่าปริญญาตรีน้อยที่สุดร้อยละ 7.7 สำหรับวุฒิทางศาสนานั้นมีวุฒิทางธรรมชั้นสูงสุด ระดับนักธรรมเอก มากที่สุด ร้อยละ 53.8 และอยู่ในระดับนักธรรมตรี น้อยที่สุด ร้อยละ 7.7 ส่วนวุฒิทางบาลีชั้นสูงสุดวิทยากรมีวุฒิเปรียญธรรม 3 มากที่สุดร้อยละ 7.7 และมีวุฒิเปรียญธรรม 4 เปรียญธรรม 6 และเปรียญธรรม 9 จำนวนเท่ากัน น้อยที่สุด ร้อยละ 3.8 ส่วนวุฒิทางศาสนาอื่น ๆ นั้น มีหลักสูตรอภิธรรม 2 ปี ร้อยละ 23.1

จำนวนพรรษาของวิทยากรที่บวชเป็นพระภิกษุ วิทยากรมี จำนวนพรรษา 5-10 พรรษา มากที่สุด ร้อยละ 30.8 รองลงมา มีจำนวนพรรษา น้อยกว่า 5 พรรษา ร้อยละ 11.5 และมีจำนวนพรรษา 16-20 พรรษา น้อยที่สุด ร้อยละ 3.8

อาชีพของวิทยากรเฉพาะฆราวาส ส่วนใหญ่รับราชการครูและรับราชการในสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย มากที่สุด ร้อยละ 15.4 และเป็นพนักงานบริษัทเอกชน น้อยที่สุด ร้อยละ 3.8 สำหรับประสบการณ์การปฏิบัติงานด้านการจัดอบรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมหรืออบรมความรู้ทางพระพุทธศาสนาของวิทยากร อยู่ในช่วงระยะเวลา 5-10 ปี มากที่สุด ร้อยละ 53.8 รองลงมา มีประสบการณ์ 2-4 ปี ร้อยละ 34.6 และมีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี น้อยที่สุด ร้อยละ 11.5

2. สภาพและปัญหาการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการ
อบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม ของวิทยากร ด้านการดำเนินการจัดอบรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยากร จำแนกตามการดำเนินการจัดอบรม โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชน
เข้าค่ายพุทธธรรม

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู			โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ	ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ
การเตรียมความพร้อมของวิทยากร			การเตรียมความพร้อมของวิทยากร		
ก่อนเริ่มดำเนินการอบรมโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรม			ก่อนเริ่มดำเนินการอบรมโครงการอบรมเยาวชนเข้า		
จริยธรรมครูมีการเตรียมความพร้อมในด้าน			ค่ายพุทธธรรมมีการเตรียมความพร้อมในด้าน		
1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้ารับการอบรม	25	96.2	1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้ารับการอบรม	24	92.3
2. จัดสถานที่ที่ใช้ในการอบรม	22	84.6	2. จัดสถานที่ที่ใช้ในการอบรม	22	84.6
3. จัดเตรียมเนื้อหาที่ใช้ในการอบรม	23	88.5	3. จัดเตรียมเนื้อหาที่ใช้ในการอบรม	24	92.3
4. เตรียมสื่อ และวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ เช่น แผ่นใส			4. เตรียมสื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ เช่น		
เทปเพลง	22	84.6	แผ่นใส เทปเพลง	24	92.3
5. เตรียมเครื่องมือในการวัดและประเมิน	19	73.1	5. เตรียมเครื่องมือในการวัดและประเมินผล	19	73.1
6. อื่น...ประชุมครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนร่วม			6. อื่น ๆ...เตรียมตัว เตรียมใจ เตรียมพร้อม	4	15.4
กับวิทยากรก่อนทำงานเพื่อให้รู้แนวทาง	4	15.4	...ประชุมวิทยากร และแบ่งงานรับผิดชอบ		
			ชอบ	7	26.9

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยากร จำแนกตามการดำเนินการจัดอบรม โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชน
เข้าค่ายพุทธธรรม (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู			โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ	ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ
.....จัดวิทยากรอบรมมอบหมายหน้าที่และบทบาท	3	11.5	....ส่งข้อมูลเตรียมงานไปให้โรงเรียน		
.....ปัญหาต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในการอบรม	2	7.7	หรือ ไปเสนองานเอง	7	26.9
.....เตรียมเพลงและเกม	1	3.8	....มีการพูดคุยปัญหาหารือระหว่างผู้ดำเนินงาน		
.....เตรียมด้านสถานที่ อาหาร สิ่งแวดล้อมอื่น ๆ	1	3.8	งานของโรงเรียนกับวิทยากรก่อน		
			การอบรม	15	57.7
เนื้อหาที่ใช้ในการอบรม			เนื้อหาที่ใช้ในการอบรม		
เนื้อหาที่ใช้ในโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม			เนื้อหาที่ใช้ในโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธ		
ครู	17	65.4	ธรรม		
1. ทำไมต้องเรียนพระพุทธศาสนา	18	69.2	1. พื้นฐานของพระพุทธศาสนา	26	100
2. การวิเคราะห์พฤติกรรมมนุษย์	18	69.2	2. แนวการปฏิบัติธรรม	21	80.8
3. ยุทธวิธีการพัฒนาบุคลากร	18	69.2	3. การนำพระพุทธศาสนาไปแก้ไขปัญหาระหว่างชีวิต	25	96.2
4. พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์และสังคม			4. ไตรสิกขา	18	69.2

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยากร จำแนกตามการดำเนินการจัดอบรม โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชน
เข้าค่ายพุทธธรรม (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู			โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ	ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ
5. หลักจริยธรรมที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน	18	69.2	5. ลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา	19	73.1
6. เทคนิคการสอนและสื่อการสอนพระพุทธศาสนา	23	88.5	6. บาป - บุญ	23	88.5
7. นโยบายการศึกษากับการพัฒนาคุณธรรม	13	50.0	7. กฎแห่งกรรมและผลของกรรม	26	100
8. การวิเคราะห์สภาพปัญหาสังคม	20	76.9	8. หัวใจของพระพุทธศาสนา	21	80.8
9. การสอดแทรกคุณธรรมให้กับนักเรียนให้ได้ผล	21	80.8	9. ความกตัญญูกตเวที	26	100
10. อุดมการณ์และวิญญาณครู	22	84.6	10. กัลยาณมิตร	18	69.2
11. วิญญาณ	13	50.0	11. วิเคราะห์สภาพสังคม	26	100
12. คีต สมာธิ ปัญญา	19	73.1	12. ภัยพระพุทธศาสนา	17	65.4
13. บุญกริยาวัตถุ 10	19	73.1	13. การพัฒนาตนเอง การพัฒนาชาติ	20	76.9
14. กฎแห่งกรรม	24	92.3	14. กำเนิดโลก	23	88.5
15. การปฏิรูปพระพุทธศาสนา	6	23.1	15. บทบาทของเยาวชนกับการพัฒนาสังคม	26	100

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยากร จำแนกตามการดำเนินการจัดอบรม โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชน
เข้าค่ายพุทธธรรม (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู			โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ	ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ
16. พุทธประวัติเชิงวิเคราะห์ (พระอรหันต์และพระ สัมมาสัมพุทธเจ้า)	11	42.3	16. การเข้าถึงพระพุทธรศาสนา	23	88.5
17. การปฏิบัติตนในพระพุทธรศาสนา	23	88.5	17. อื่น ๆ...สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ .....ความสามัคคี มีระเบียบ ช่วยเหลือกัน	5	19.2
18. อื่น ๆ ....การเจริญวิปัสสนาในพระพุทธรศาสนา .....เสริมสร้างศรัทธาและปัญญาให้เกิดขึ้น ในพระพุทธรศาสนา	3	11.5	.....ภัยชีวิต	10	38.5
.....การพัฒนาบุคลิกภาพ (การพูดระบบ ธุรกิจवाद)	2	7.7	.....มารยาทของคนไทย วัฒนธรรมไทยที่ ปฏิบัติต่อศาสนา	3	11.5
.....เกร็ดความรู้เนื้อหาที่ทันต่อเหตุการณ์ โดยยึดหลักการนำไปใช้ในชีวิตร ประจำวัน	1	3.8	.....มารยาทของคนไทย วัฒนธรรมไทยที่ ปฏิบัติต่อศาสนา	6	23.1
			เนื้อหาในโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม มุ่งเน้นในด้าน		
			1. ความรู้ความเข้าใจในพระพุทธรศาสนาโดยตรง	24	92.3
	2	7.7			

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยากร จำแนกตามการดำเนินการจัดอบรม โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชน
เข้าค่ายพุทธธรรม (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู			โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ	ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ
.....ประสบการณ์การสอนให้สำเร็จผล	1	3.8	2 การนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต รู้จักแก้ปัญหาด้วย		
.....การปฏิบัติธรรมที่ถูกต้อง	1	3.8	ปัญหา	25	96.2
.....ประสบการณ์ชีวิตในการปฏิบัติงาน	2	7.7	3.การปรับพฤติกรรมของตนเองให้เหมาะสมกับหน้าที่	24	92.3
.....ขึ้นกับความต้องการของผู้รับการอบรม	2	7.7	4. สร้างแนวคิดเพื่อพัฒนาพระพุทธศาสนา	18	69.2
เนื้อหาในการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรม			5.การสร้างทัศนคติที่ดีต่อตนเองและพระพุทธศาสนา	26	100
จริยธรรมครูมุ่งเน้นในด้าน			6. อื่น ๆ...ลด ละ เลิก อบายมุข และมีคุณธรรมเป็น		
1.มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา			พื้นฐาน	20	76.9
โดยตรง	19	78.1	...ปลูกจิตสำนึกให้รู้จักความสามัคคี	24	92.3
2. มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่	24	92.3	...สร้างศรัทธาและปัญญาให้เห็นประโยชน์ที่		
3. นำไปใช้ให้เห็นประโยชน์ในการสอนให้กับ			ได้จากพระพุทธศาสนา	20	76.9
นักเรียน	21	80.8	....ให้มีความรักในสถาบันชาติ ศาสนา และ		
			พระมหากษัตริย์	16	61.5

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยากร จำแนกตามการดำเนินการจัดอบรม โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชน
เข้าค่ายพุทธธรรม (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู			โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ	ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ
4. สร้างแนวความคิดที่กว้างไกลมองทุกอย่าง อย่าง เป็นระบบ	21	80.8			
5. อื่น ๆ .....ให้เห็นประโยชน์ของศาสนาในการ แก้ปัญหาสังคม	8	30.8			
.....การสร้างครูให้เป็นคนดีของสังคมและมี วิญญูณความเป็นครู	10	38.5			
.....การดำรงชีวิตประจำวัน โดยใช้หลัก ธรรม	5	19.2			
.....ความเชื่อความจริงในพระพุทธศาสนา	1	3.8			
.....การเจริญวิปัสสนาในพระพุทธศาสนา ที่ถูกต้อง	1	3.8			

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยากร จำแนกตามการดำเนินการจัดอบรม โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชน
เข้าค่ายพุทธธรรม (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู			โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ	ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ
เทคนิควิธีการอบรม			เทคนิควิธีการอบรม		
กิจกรรมที่ใช้ในโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู			กิจกรรมที่ใช้ในโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
1. กิจกรรมการบริหารกาย	20	76.9	1. กิจกรรมการบริหารกาย	23	88.5
2. กิจกรรมสร้างเสริมอุดมการณ์	26	100	2. กิจกรรมสร้างความสามัคคี	26	100
3. กิจกรรมการปรับพฤติกรรม	22	84.6	3. กิจกรรมการปรับพฤติกรรม	26	100
4. กิจกรรมปลูกจิตสำนึก	26	100	4. กิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรม สร้างปณิธานใจ	26	100
5. กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์	22	84.6	5. กิจกรรมสวดมนต์และฝึกสมาธิ	26	100
6. กิจกรรมนันทนาการ	19	73.1	6. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์	25	96.2
7. กิจกรรมประเมินตนเอง	16	61.5	7. กิจกรรมสร้างภาวะผู้นำ	25	96.2

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยากร จำแนกตามการดำเนินการจัดอบรม โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชน
เข้าค่ายพุทธธรรม (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู			โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ	ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ
8. กิจกรรมการสวดมนต์และฝึกสมาธิ	23	88.5	8. กิจกรรมเสริมสร้างแนวความคิด	25	96.2
9. อื่น ๆ....กิจกรรมสร้างแนวความคิดและการแก้ ปัญหา	1	3.8	9. อื่น ๆ....กิจกรรมบายศรีสู่ขวัญ	26	100
....กิจกรรมบายศรีสู่ขวัญ	23	88.5	เทคนิคการอบรมที่ใช้ในโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่าย พุทธธรรม		
เทคนิคการอบรมที่ใช้ในโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมครู			1. บรรยาย	26	100
1. บรรยาย	23	88.5	2. การอภิปราย	17	65.4
2. นำอภิปราย	17	65.4	3. ฝึกปฏิบัติ	24	92.3
3. ฝึกปฏิบัติ	5	96.2	4. ระดมสมอง	23	88.5
4. ระดมสมอง	18	69.2	5. บทบาทสมมติ	21	80.8
5. บทบาทสมมติ	20	76.9	6. เล่นเกม	25	96.2
6. เล่นเกม	16	61.5	7. เล่นนิทาน	17	65.4

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยากร จำแนกตามการดำเนินการจัดอบรม โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชน
เข้าค่ายพุทธธรรม (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู			โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ	ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ
7. เล่านิทาน	9	34.6	8. สัมมนา	15	57.7
8. การสัมมนา	17	65.4	9. อื่น ๆ....ร้องเพลงธรรมะ เพลงปลุกจิตสำนึก		
9. อื่น ๆ....การสาธิต	2	7.7	เพลงสร้างสรรค์	24	92.3
.....การแสดงละครสะท้อนปัญหา	5	19.2	....การเล่า แลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่เป็น		
.....การเล่าประสบการณ์จริงของครูที่มี			ชีวิตจริง	20	76.9
อุดมการณ์	5	16.2	....การให้เด็กแสดงออก	19	73.1
สื่อในการอบรม			สื่อในการอบรม		
การใช้สื่อในการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรม			การใช้สื่อในการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่าย		
จริยธรรมครู			พุทธธรรม		
1. ใช้เป็นประจำทุกครั้ง	17	65.4	1. ใช้เป็นประจำ	23	88.5
2. ใช้เป็นบางครั้ง	9	34.6	2. ใช้เป็นบางครั้ง	5	19.2

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยากร จำแนกตามการดำเนินการจัดอบรม โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชน
เข้าค่ายพุทธธรรม (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู			โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ	ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ
3. ไม่ใช่เลย	-	-	3. ไม่ใช่เลย	-	-
4. อื่น ๆ...ใช้แล้วแต่โอกาสอันสมควร	1	3.8	4. อื่น ๆ...ใช้แล้วแต่โอกาสอันสมควร	4	15.4
สื่อที่ใช้ในการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมครู			สื่อที่ใช้ในการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธ ธรรม		
1. แผนภูมิ	7	26.9	1. แผนภูมิ	8	30.8
2. สไลด์	23	88.5	2. สไลด์	24	92.3
3. รูปภาพ	19	73.1	3. รูปภาพ	22	84.6
4. วีดีโอเทป	23	88.5	4. วีดีโอเทป	24	92.3
5. ของจริง	18	69.2	5. ของจริง	19	73.1
6. บทบาทสมมติ	18	69.2	6. เพลง	26	100
7. เพลง	20	76.9			

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยากร จำแนกตามการดำเนินการจัดอบรม โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชน
เข้าค่ายพุทธธรรม (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู			โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ	ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ
8. เกม	19	73.1	7. เทปคลาสเซตต์	24	92.3
9. นิทาน	14	53.8	8. เกม	24	92.3
10. คู่มือหลักสูตรพระพุทธศาสนา	17	65.4	9. นิทาน	17	65.4
11. หนังสือเสริมความรู้ในเนื้อหาการจัดอบรม	20	76.9	10. คู่มือหลักสูตรพระพุทธศาสนา	13	50.0
12. อื่น ๆ...เทปเพลง	19	73.1	11. หนังสือเสริมความรู้ในเนื้อหาการจัดอบรม	16	61.5
....สื่อทางร่างกาย เช่น ท่าทาง	5	19.2	12. อื่น ๆ...เครื่องฉายข้ามศีรษะ	24	92.3
....เครื่องฉายข้ามศีรษะ	23	88.5	....สื่อบุคคลตัวอย่าง	5	19.2
....หนังสือกระดาษ	10	38.5			

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยากร จำแนกตามการดำเนินการจัดอบรม โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชน
เข้าค่ายพุทธธรรม (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู			โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ	ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ
สถานที่ที่ใช้ในการอบรม			สถานที่ที่ใช้ในการอบรม		
การจัดสถานที่เพื่อใช้ในการจัดโครงการอบรมพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมครู			การจัดสถานที่เพื่อใช้ในการจัดโครงการอบรมเยาวชน เข้าค่ายพุทธธรรม		
1. จัดสถานที่สำหรับการอบรม	20	76.9	1. จัดสถานที่สำหรับการอบรม	23	88.5
2. จัดสถานที่สำหรับพักอาศัยในขณะที่อยู่รับการฝึก อบรม	23	88.5	2. จัดสถานที่สำหรับพักอาศัยในขณะที่อยู่รับการฝึก อบรม	23	88.5
3. จัดสถานที่สำหรับรับประทานอาหาร	21	80.8	3. จัดสถานที่สำหรับรับประทานอาหาร	20	76.9
4. จัดสถานที่สำหรับทำกิจกรรมฝึกปฏิบัติ	26	100	4. จัดสถานที่สำหรับทำกิจกรรมฝึกปฏิบัติ	23	88.5
5. อื่น ๆ....จัดสถานที่ในการติดตั้งเครื่องเสียงและ อุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรม	4	15.4	5. อื่น ๆ....จัดสถานที่ในการติดตั้งเครื่องเสียง และ อุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรม	4	15.4
....จัดสถานที่สำหรับอาบน้ำ	1	3.8	.....แล้วแต่ความเหมาะสมเพราะสถานที่ อบรมไม่แน่นอน	5	19.2

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยากร จำแนกตามการดำเนินการจัดอบรม โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชน
เข้าค่ายพุทธธรรม (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู			โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ	ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ
การวัดและประเมินผล			การวัดและประเมินผล		
วิธีวัดและประเมินผลการจัดโครงการอบรมพัฒนา			วิธีวัดและประเมินผลโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่าย		
คุณธรรมจริยธรรมครู			พุทธธรรม		
1. วัดและประเมินผลก่อนการอบรม	19	73.1	1. วัดและประเมินผลก่อนการอบรม	20	76.9
2. วัดและประเมินผลระหว่างการอบรม	18	69.2	2. วัดและประเมินผลระหว่างการอบรม	15	57.7
3. วัดและประเมินผลหลังการอบรม	23	88.5	3. วัดและประเมินผลหลังการอบรม	23	88.5
4. ใช้แบบทดสอบ	19	73.1	4. ใช้แบบทดสอบ	22	84.6
5. สัมภาษณ์	12	46.2	5. สัมภาษณ์	14	53.8
6. ให้เขียนรายงาน	9	34.6	6. ให้เขียนรายงาน	9	34.6
7. ให้เขียนแสดงความรู้สึกและแสดงความคิดเห็น			7. ให้เขียนแสดงความรู้สึกและแสดงความคิดเห็น		
เกี่ยวกับการอบรม	18	69.2	เกี่ยวกับการอบรม	16	61.5

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยากร จำแนกตามการดำเนินการจัดอบรม โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชน
เข้าค่ายพุทธธรรม (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู			โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ	ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ
8. ให้เล่าพฤติกรรมและความรู้สึกของตนเอง	20	76.9	8. ให้เล่าพฤติกรรมและความรู้สึกของตนเอง	21	80.8
9. อื่น ๆ...สังเกตพฤติกรรม ความสนใจและการ สนองตอบ	3	11.5	9. อื่น ๆ...สังเกตพฤติกรรมและความสนใจ ....เสียงตอบกลับจากครูและผู้ปกครอง	12	46.2
....เสียงสะท้อนกลับจากคนใกล้เคียง	2	7.7	ด้านที่วัดและประเมินผล	3	11.5
ด้านที่วัดและประเมินผล			1. ความรู้ ความจำ	12	46.2
1. ความรู้ ความจำ	11	42.3	2. ความเข้าใจ	24	92.3
2. ความเข้าใจ	2	84.6	3. การนำไปใช้	25	96.2
3. การนำไปใช้	2	84.6	4. เจตคติ	13	50.0
4. เจตคติ	14	53.8	5. อื่น ๆ...พฤติกรรมที่เปลี่ยนไป	14	53.8
5. อื่น ๆ .....พฤติกรรมที่เปลี่ยนไป	3	11.5			

จากตารางแสดงว่า การจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู วิทยากร มีการเตรียมความพร้อมในโดยการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้ารับการอบรม มากที่สุด ร้อยละ 96.2 รองลงมา คือ จัดเตรียมเนื้อหาที่ใช้ในการอบรม ร้อยละ 88.5 และมีเตรียมเครื่องมือในการวัดและประเมินผล ร้อยละ 73.1

สำหรับการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรมวิทยากรมีการเตรียมความพร้อม โดยการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้ารับการอบรม จัดเตรียมเนื้อหาที่ใช้ในการอบรม และเตรียมสื่อ และวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ เช่น แผ่นใส เทปเพลง มากที่สุด จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 92.3 รองลงมา เตรียมจัดสถานที่ที่ใช้ในการอบรม ร้อยละ 84.6 และเตรียมเครื่องมือในการวัดและประเมินผล น้อยที่สุด ร้อยละ 73.1

วิทยากรใช้เนื้อหาในการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู เรื่องกฎแห่งกรรม มากที่สุด ร้อยละ 92.3 รองลงมา ใช้เนื้อหาเรื่อง เทคนิคการสอนและสื่อการสอนพระพุทธศาสนา และการปฏิบัติตนในพระพุทธศาสนาจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 88.5 และวิทยากรใช้เนื้อหาเรื่อง การปฏิรูปพระพุทธศาสนา น้อยที่สุด ร้อยละ 23.1

ส่วนการมุ่งเน้นในเนื้อหาการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู วิทยากรมีความเห็นว่า มุ่งให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่ มากที่สุด ร้อยละ 92.3 รองลงมา คือ นำไปใช้ให้เห็นประโยชน์ในการสอนให้กับนักเรียน และสร้างแนวความคิดที่กว้างไกล มองทุกอย่างเป็นระบบจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 80.8 และวิทยากรมุ่งเน้นการมีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาโดยตรง น้อยที่สุด ร้อยละ 78.1

สำหรับการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรมวิทยากรใช้เนื้อหา เรื่อง พื้นฐานของพระพุทธศาสนา กฎแห่งกรรม ความกตัญญูคุณงามความดี การวิเคราะห์สภาพสังคมและ บทบาทของเยาวชนกับการพัฒนาสังคม มากที่สุด จำนวนเท่ากัน ทุกคน รองลงมา มีการใช้เนื้อหา เรื่อง การนำพระพุทธศาสนาไปใช้แก้ปัญหาชีวิต ร้อยละ 96.2 และวิทยากรใช้เนื้อหา เรื่อง ภัยพระพุทธศาสนา น้อยที่สุด ร้อยละ 65.4

ส่วนสิ่งที่มุ่งเน้นในเนื้อหาการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม วิทยากร มุ่งให้มีการสร้างทัศนคติที่ดีต่อตนเองและพระพุทธศาสนา มากที่สุด ทุกคน รองลงมา มุ่งเน้น ในเรื่องการนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต รู้จักแก้ปัญหาด้วยปัญญา ร้อยละ 96.2 และมุ่งเน้นในเรื่อง สร้างแนวคิดเพื่อพัฒนาพระพุทธศาสนา น้อยที่สุด ร้อยละ 61.5 ส่วนความมุ่งเน้นของเนื้อหา ในด้านอื่น ๆ ที่วิทยากร ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรมุ่งเน้นคือ ปลุกจิตสำนึกให้มีความสามัคคี ร้อยละ 92.3

การจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู วิทยากร ใช้กิจกรรมสร้างเสริม คุณธรรม และกิจกรรมปลุกจิตสำนึกจำนวนเท่ากัน มากที่สุด ทุกคน รองลงมา ใช้กิจกรรม สวดมนต์และฝึกสมาธิ และกิจกรรมบายศรีสู่ขวัญ จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 88.5

และวิทยาการใช้กิจกรรมประเมินตนเอง น้อยที่สุด ร้อยละ 61.5 สำหรับเทคนิคที่ใช้ในการอบรม พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู วิทยาการใช้เทคนิคการฝึกปฏิบัติ มากที่สุด ร้อยละ 96.2 รองลงมา ใช้การบรรยาย ร้อยละ 88.5 และใช้การเล่านิทาน น้อยที่สุด ร้อยละ 34.6

สำหรับการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม วิทยาการ ใช้กิจกรรม สร้างความสามัคคี กิจกรรมการปรับพฤติกรรม กิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมสร้างปณิธานใจ และกิจกรรมสวดมนต์และฝึกสมาธิ มากที่สุด จำนวนเท่ากัน ทุกคน รองลงมาคือกิจกรรม กลุ่มสัมพันธ์ กิจกรรมสร้างภาวะผู้นำ และกิจกรรมเสริมสร้างแนวความคิด จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 96.2 และกิจกรรมการบริหารกาย น้อยที่สุด ร้อยละ 88.5 และกิจกรรมอื่นๆ ที่วิทยาการ ทุกคนใช้ คือ กิจกรรมบายศรีสู่ขวัญ ส่วนเทคนิคที่ใช้ในการอบรม วิทยาการ ใช้การบรรยาย มากที่สุด ทุกคน รองลงมา คือ การเล่นเกม ร้อยละ 96.2 และใช้การสัมมนา น้อยที่สุด ร้อยละ 57.7 และกิจกรรมอื่น ๆ ที่วิทยาการใช้ คือ ร้องเพลงธรรมะ เพลงปลูกจิตสำนึกและ เพลงสร้างสรรค์ ร้อยละ 92.3

การจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู วิทยาการ ใช้สื่อเป็นประจำทุกครั้ง มากที่สุด ร้อยละ 65.4 รองลงมา ใช้เป็นบางครั้ง ร้อยละ 34.6 สำหรับสื่อที่ใช้ในการอบรม วิทยาการ ใช้สไลด์ วิดีโอเทปและเครื่องฉายข้ามศีรษะ มากที่สุด จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 88.5 รองลงมา คือ ใช้เพลง และหนังสือเสริมความรู้ในเนื้อหาอบรม จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 76.9 และใช้แผนภูมิ น้อยที่สุด ร้อยละ 26.9

สำหรับการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม วิทยาการ ใช้สื่อเป็นประจำทุกครั้ง มากที่สุด ร้อยละ 88.5 รองลงมา ใช้เป็นบางครั้ง ร้อยละ 19.2 สำหรับสื่อที่ใช้ในการอบรมเยาวชน เข้าค่ายพุทธธรรม วิทยาการ ใช้เพลง มากที่สุด ทุกคน รองลงมาใช้สไลด์ วิดีโอเทป เทปคลาสเซต และเกม จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 92.3 และใช้แผนภูมิ น้อยที่สุด ร้อยละ 30.8 ส่วนสื่ออื่น ๆ ที่วิทยาการใช้ คือ เครื่องฉายข้ามศีรษะ ร้อยละ 92.3

การจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู วิทยาการจัดสถานที่สำหรับทำกิจกรรม ฝึกปฏิบัติ มากที่สุด ทุกคน รองลงมา จัดสถานที่สำหรับพักอาศัยในขณะที่อยู่รับการฝึกอบรม ร้อยละ 88.5 และจัดสถานที่สำหรับใช้ในการอบรม น้อยที่สุด ร้อยละ 76.9

สำหรับการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม วิทยาการ จัดสถานที่สำหรับใช้ ในการอบรม จัดสถานที่สำหรับพักอาศัยขณะอยู่รับการฝึกอบรม และจัดสถานที่สำหรับ ทำกิจกรรมฝึกปฏิบัติ มากที่สุด จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 88.5 รองลงมา จัดสถานที่สำหรับ รับประทานอาหาร ร้อยละ 76.9

การจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู วิทยาการ วัดและประเมินผล หลังการอบรม มากที่สุด ร้อยละ 88.5 รองลงมา วัดและประเมินผลโดย ให้เล่าพฤติกรรมและ ความรู้สึกของตนเอง ร้อยละ 76.9 และวัดและประเมินผลโดยให้เขียนรายงาน น้อยที่สุด

ร้อยละ 34.6 สำหรับในด้านที่วัดและประเมินผล วิทยาการมีการวัดและประเมินผลด้านความเข้าใจ และการนำไปใช้ มากที่สุด จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 84.6 รองลงมาวัดและประเมินผลในด้านเจตคติ ร้อยละ 53.8 และวัดและประเมินผลด้านความรู้ความจำ น้อยที่สุด ร้อยละ 42.3

สำหรับการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม วิทยาการ วัดและประเมินผล หลังการอบรม มากที่สุด ร้อยละ 88.5 รองลงมา ใช้แบบทดสอบ ร้อยละ 84.6 และ วัดและประเมินผลโดยให้เขียนรายงาน น้อยที่สุด ร้อยละ 34.6 สำหรับด้านที่วัดและประเมินผล วิทยาการวัดและประเมินผลด้านการนำไปใช้ มากที่สุด ร้อยละ 96.2 รองลงมาวัดและประเมินผล ด้านความเข้าใจ ร้อยละ 92.3 และวัดและประเมินผลด้านความรู้ ความจำ น้อยที่สุด ร้อยละ 46.2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยากร จำแนกตามปัญหาการดำเนินการจัดอบรม โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชน เข้าค่ายพุทธธรรม

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู			โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ	ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ
ปัญหาการเตรียมความพร้อมของวิทยากรในการจัด โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู			ปัญหาในการเตรียมความพร้อมในการจัดโครงการ อบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
1. ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้ารับการอบรม	14	53.8	1. ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้ารับการอบรม	14	53.8
2. ไม่มีเวลาในการเตรียมความพร้อม	10	38.5	2. ไม่มีเวลาในการเตรียมความพร้อม	15	57.7
3. มีภาระต้องรับผิดชอบในหน้าที่อื่น ๆ อีก	15	57.7	3. มีภาระต้องรับผิดชอบในหน้าที่อื่น ๆ อีก	17	65.4
4. อื่น ๆ...ขาดงบประมาณที่ใช้สนับสนุนในการ ทำงาน	5	19.2	4. อื่น ๆ...งานในการอบรมที่รับผิดชอบมีมาก ....งบประมาณไม่เพียงพอ	12	46.2
... ขาดการประสานงานของเจ้าหน้าที่หน่วย งานต่าง ๆ	2	7.7	....ไม่ได้รับข้อมูลของโรงเรียนจากครู อาจารย์	15	57.7
...ขาดความพร้อมในตัววิทยากร เช่น สุขภาพร่างกายไม่สมบูรณ์	2	7.7			
...ขาดวิทยากรที่มีความรู้ในด้านกิจกรรม	1	3.8			

ตารางที่ 6 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยากร จำแนกตามปัญหาการดำเนินการจัดอบรม โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชน
เข้าค่ายพุทธธรรม (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู			โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ	ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ
ปัญหาด้านเนื้อหาที่ใช้ในโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมครู			ปัญหาด้านเนื้อหาที่ใช้ในโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่าย พุทธธรรม		
1. ในแต่ละหัวข้อที่จัดอบรมมีเนื้อหามากเกินไป ทำให้ใช้เวลานาน ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความ เบื่อหน่าย	7	26.9	1. ในแต่ละหัวข้อที่อบรมมีเนื้อหามากเกินไปทำให้ ใช้เวลานาน ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความเบื่อหน่าย	8	30.8
2. เนื้อหาไม่ได้รับความสนใจจากผู้เข้ารับการอบรม	6	23.1	2. เนื้อหาไม่ได้รับความสนใจจากผู้เข้ารับการอบรม	6	23.1
3. เนื้อหาบางเรื่องยากแก่การอธิบายให้ผู้เข้ารับ การอบรมเข้าใจได้ในเวลาสั้น ๆ	17	65.4	3. เนื้อหาบางเรื่องยากแก่การอธิบายให้ผู้เข้ารับ การอบรมเข้าใจได้ในเวลาสั้น ๆ	14	53.8
4. เนื้อหาที่รับผิดชอบไม่ตรงกับความรู้และ ความสามารถที่มีอยู่	5	19.2	4. เนื้อหาที่วิทยากรรับผิดชอบไม่ตรงกับความรู้ ความสามารถที่มีอยู่	7	26.9

ตารางที่ 6 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยากร จำแนกตามปัญหาการดำเนินการจัดอบรม โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชน
เข้าค่ายพุทธธรรม (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู			โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ	ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ
5. อื่น ๆ...เวลาในการอบรมน้อย แต่เนื้อหาในการ อบรมมีมาก	7	26.9	5. อื่น ๆ...เวลาในการจัดอบรมในแต่ละครั้งมีน้อย ไม่เหมาะสมกับเนื้อหาที่จัดให้	5	19.2
....ครูมีทัศนคติสูงในการยอมรับความรู้และ ตัววิทยากร	1	3.8	...ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้พื้นฐานต่างกัน	3	11.5
....ครูส่วนมากไม่เข้าใจเนื้อหาการสอนใน พระพุทธศาสนาที่ถูกต้องและส่วนมาก ไม่สนใจในศาสนา	3	11.5	ปัญหาการใช้เทคนิควิธีการอบรมในโครงการอบรม เยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
ปัญหาการใช้เทคนิควิธีการอบรมในโครงการอบรม พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู			1. การใช้เทคนิคการอบรมไม่สอดคล้องกับเนื้อหา ที่จัดอบรม	7	26.9
1. การใช้เทคนิควิธีการอบรมไม่สอดคล้องกับเนื้อหา ที่อบรม	7	26.9	2. เทคนิควิธีการอบรมไม่ได้รับความสนใจจาก ผู้เข้ารับการอบรม	5	19.2

ตารางที่ 6 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยากร จำแนกตามปัญหาการดำเนินการจัดอบรม โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชน
เข้าค่ายพุทธธรรม (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู			โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ	ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ
2. เทคนิควิธีการอบรมไม่ได้รับความสนใจจาก ผู้เข้ารับการอบรม	7	26.9	3. ผู้อบรมขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคนิควิธี การอบรม	14	53.8
3. ผู้จัดอบรมขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคนิค วิธีการอบรม	14	53.8	4. ผู้อบรมไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้เทคนิค วิธีการอบรมต่าง ๆ	11	42.3
4. ผู้จัดอบรมไม่ได้รับการอบรมในการใช้เทคนิค วิธีการอบรมต่าง ๆ	10	38.5	5. อื่นๆ...วิทยากรขาดความชำนาญและมี ประสบการณ์น้อย	2	7.7
5. อื่น ๆ...จำนวนวิทยากรไม่เพียงพอต่อการอบรม ...ผู้ที่เป็นวิทยากรที่มีความสามารถในการจัด กิจกรรมและเทคนิคการอบรมเฉพาะด้าน มีน้อย	10	38.5	...บุคลากรมีน้อยไม่เพียงพอต่อการทำงานที่มี ปริมาณคนมาก	8	30.8
...ไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้เข้ารับการอบรม	1	3.8	ปัญหาด้านสื่อที่ใช้ในการจัดโครงการอบรมเยาวชน เข้าค่ายพุทธธรรม		
			1. สื่อที่ใช้เก่าเกินไป	12	46.2
			2. สื่อที่ใช้ไม่ทันสมัย	6	23.1

ตารางที่ 6 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยากร จำแนกตามปัญหาการดำเนินการจัดอบรม โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชน
เข้าค่ายพุทธธรรม (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู			โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ	ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ
ปัญหาด้านสื่อที่ใช้ในโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมครู			3. สื่อที่ใช้ไม่เหมาะสมกับวัยและลักษณะของผู้เข้ารับ การอบรม	3	11.5
1. สื่อที่ใช้เก่าเกินไป	14	53.8	4. สื่อมีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอกับผู้เข้ารับการ อบรม	17	65.4
2. สื่อที่ใช้ไม่ทันสมัย	7	26.9	5. วิทยากรไม่มีความรู้และทักษะในการใช้สื่อ ประกอบการจัดอบรม	7	26.9
3. สื่อที่ใช้ไม่เหมาะสมกับวัยและลักษณะของ ผู้เข้ารับการอบรม	5	19.2	6. อื่น ๆ...ไม่มีผู้สนับสนุนและขาดความร่วมมือ ในการทำสื่อ	6	23.1
4. สื่อที่ใช้มีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอกับผู้เข้ารับ การอบรม	16	61.5	...บางเวลาไม่สามารถใช้สื่อตามที่ต้องการได้ เช่น มีเสียงรบกวน แสงสว่างมากเกินไป	13	50.0
5. วิทยากรไม่มีความรู้และทักษะในการใช้สื่อ ประกอบการอบรม	9	34.6	....โตดทัศนูปกรณ์ไม่สมบูรณ์	3	11.5
6. อื่น ๆ...ขาดสื่อที่มีคุณภาพในการอบรม	1	3.8	....โรงเรียนไม่มีอุปกรณ์จะต้องไปจัดเอง	1	3.8

ตารางที่ 6 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยากร จำแนกตามปัญหาการดำเนินการจัดอบรม โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชน
เข้าค่ายพุทธธรรม (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู			โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
ข้อความ	จำนวน/คน	ร้อยละ	ข้อความ	จำนวน/คน	ร้อยละ
	N=26			N=26	
ปัญหาด้านสถานที่ที่ใช้ในโครงการอบรมพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมครู			ปัญหาด้านสถานที่ที่ใช้ในการจัดโครงการอบรมเยาวชน เข้าค่ายพุทธธรรม		
1. สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินการจัดกิจกรรมคับแคบ เกินไปไม่เพียงพอกับผู้เข้ารับการอบรม	13	50.0	1. สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินงานจัดกิจกรรมคับแคบ เกินไปไม่เพียงพอกับผู้เข้ารับการอบรม	17	65.4
2. สถานที่ที่ใช้ในการอบรมมีสิ่งอำนวยความสะดวก ไม่เพียงพอ	20	76.0	2. สถานที่ที่ใช้ในการอบรมมีสิ่งอำนวยความสะดวก ไม่เพียงพอ	19	73.1
3. สถานที่ที่มีอากาศร้อนและอากาศถ่ายเทไม่สะดวก	14	53.0	3. สถานที่ที่มีอากาศร้อนและอากาศถ่ายเทไม่สะดวก	15	57.7
4. สถานที่ไม่เป็นสัดส่วนสำหรับการอบรมด้าน คุณธรรมจริยธรรมโดยเฉพาะ	11	42.3	4. สถานที่ไม่เป็นสัดส่วนสำหรับการอบรมด้าน คุณธรรม โดยเฉพาะ	15	57.7

ตารางที่ 6 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยากร จำแนกตามปัญหาการดำเนินการจัดอบรม โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชน
เข้าค่ายพุทธธรรม (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู			โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ	ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ
5. ผู้จัดอบรม ไม่มีความรู้ความสามารถในการจัด สถานที่ที่ใช้ในการอบรม	8	30.8	5. ผู้จัดอบรม ไม่มีความรู้ความสามารถในการจัด สถานที่ที่ใช้ในการอบรม	7	26.9
6. ผู้อบรม ไม่มีเวลาในการจัดสถานที่	12	46.2	6. ผู้จัดอบรม ไม่มีเวลาในการจัดสถานที่	12	46.2
7. ขาดงบประมาณที่ใช้ในการจัดอาคารสถานที่ ในการอบรม	20	76.9	7. ขาดงบประมาณในการจัดสถานที่ในการอบรม	17	65.4
8. อื่น ๆ...วิทยากรและเจ้าของสถานที่ขาด การปรึกษาคงกันในการจัดสถานที่ ....การจัดสถานที่ต้องเปลี่ยนเสมอเพราะ สถานที่ขึ้นอยู่กับผู้เข้ารับการอบรมว่า อยู่ที่ใด	1 7	3.8 26.9	8. อื่น ๆ...ขาดการประสานงานที่ถูกต้อง ....วิทยากรไม่คุ้นเคยสถานที่ ทำให้คุมเด็ก ไม่ได้ .....การจัดสถานที่ต้องเปลี่ยนเสมอเพราะ สถานที่ขึ้นอยู่กับผู้เข้ารับการอบรม	3 5	11.5 19.2

ตารางที่ 6 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยากร จำแนกตามปัญหาการดำเนินการจัดอบรม โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชน
เข้าค่ายพุทธธรรม (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู			โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ	ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ
ปัญหาการวัดและประเมินผลโครงการอบรมพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมครู			ปัญหาการวัดและประเมินผลการจัดโครงการอบรม เยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
1. ผู้ดำเนินการขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้าง เครื่องมือวัดและประเมินผล	9	34.6	1. ผู้ดำเนินการขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้าง เครื่องมือวัดและประเมินผล	7	26.9
2. เอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการ จัดอบรมไม่เพียงพอ	10	38.5	2. เอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล การจัดอบรมไม่เพียงพอ	8	30.8
3. ผู้อบรมไม่สามารถวัดและประเมินผลตาม จุดประสงค์ได้	9	34.6	3. ผู้จัดอบรมไม่สามารถวัดและประเมินผลตาม จุดประสงค์ได้	9	34.6
4. การวัดและประเมินผลเกี่ยวกับพฤติกรรม ทำได้ยาก	15	57.7	4. การวัดและประเมินผลเกี่ยวกับพฤติกรรมทำได้ ยาก	12	46.2

ตารางที่ 6 จำนวนและค่าร้อยละของวิทยากร จำแนกตามปัญหาการดำเนินการจัดอบรม โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชน
เข้าค่ายพุทธธรรม (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู			โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ	ข้อความ	จำนวน/คน N=26	ร้อยละ
5. ความไม่ชัดเจนของเครื่องมือที่สร้างขึ้น	5	19.2	5. ความไม่ชัดเจนของเครื่องมือที่สร้างขึ้น	5	19.2
6. ผู้อบรมไม่มีเวลาในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล	12	46.2	6. ผู้จัดอบรมไม่มีเวลาในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล	8	30.8
7. อื่น ๆ...ขาดการติดตามและขยายผลอย่างต่อเนื่องในระยะยาว	6	23.1	7. อื่น ๆ...ไม่มีเวลาติดตามผลระยะยาว	10	38.5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางแสดงว่า ปัญหาการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู ในการเตรียมความพร้อมก่อนการอบรม วิทยากรมีปัญหาในเรื่อง มีภาระต้องรับผิดชอบงาน ในหน้าอื่น ๆ มากที่สุด ร้อยละ 57.7 รองลงมา มีปัญหาเรื่องไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้ารับการอบรม ร้อยละ 53.8 และมีปัญหาในเรื่องไม่มีเวลาในการเตรียมความพร้อม น้อยที่สุด ร้อยละ 38.5

สำหรับปัญหาการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม ในการเตรียมความพร้อมก่อนการอบรม วิทยากรมีปัญหาในเรื่องที่มีภาระต้องรับผิดชอบในหน้าที่อื่น ๆ อีก มากที่สุด ร้อยละ 65.4 รองลงมา วิทยากรไม่มีเวลาในการเตรียมความพร้อมและไม่ได้รับข้อมูล ของโรงเรียนจากครูอาจารย์ จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 57.7 และมีปัญหาเกี่ยวกับไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับผู้ เข้ารับการอบรม น้อยที่สุด ร้อยละ 53.8

ปัญหาการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู ด้านเนื้อหาที่ใช้ในการอบรม วิทยากรมีปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาบางเรื่องยากแก่การอธิบายให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจในระยะเวลา สั้น ๆ มากที่สุด ร้อยละ 65.4 รองลงมา มีปัญหาเกี่ยวกับในแต่ละหัวข้อที่จะอบรมมีเนื้อหามากเกินไป ทำให้ใช้เวลาให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความเบื่อหน่าย และเวลาในการอบรมน้อยแต่เนื้อหาใน การอบรมมีมาก จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 26.9 และมีปัญหาเรื่อง เนื้อหาที่รับผิดชอบไม่ตรงกับ ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ น้อยที่สุด ร้อยละ 19.2

สำหรับปัญหาการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม ด้านเนื้อหาที่ใช้ใน การอบรม วิทยากรมีปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาบางเรื่องยากแก่การอธิบายให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจได้ มากที่สุด ร้อยละ 53.8 รองลงมา มีปัญหาเกี่ยวกับในแต่ละหัวข้อที่อบรมมีเนื้อหามากเกินไป ทำให้ใช้เวลาให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความเบื่อหน่าย ร้อยละ 30.8 และมีปัญหาเกี่ยวกับ เนื้อหา ไม่ได้ได้รับความสนใจจากผู้เข้ารับการอบรม น้อยที่สุด ร้อยละ 23.1

ปัญหาการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูในการใช้เทคนิควิธีการอบรม วิทยากรมีปัญหาเกี่ยวกับผู้จัดอบรมขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคนิควิธีการจัดอบรม มากที่สุด ร้อยละ 53.8 รองลงมา มีปัญหาในเรื่องผู้จัดอบรมไม่ได้รับการอบรมในการใช้ เทคนิคการอบรมต่าง ๆ ร้อยละ 38.5 และวิทยากรมีปัญหาในเรื่อง การใช้เทคนิควิธีการอบรมไม่ สอดคล้องกับเนื้อหาที่อบรมและเทคนิควิธีการอบรมไม่ได้ได้รับความสนใจจากผู้เข้ารับการอบรม น้อยที่สุด ร้อยละ 26.9 ส่วนปัญหาอื่น ๆ ที่วิทยากรมีความเห็นว่าเป็นปัญหาคือ จำนวนวิทยากร ไม่เพียงพอต่อการอบรม ร้อยละ 38.5

สำหรับปัญหาการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม ในการใช้เทคนิค วิธีการอบรม วิทยากรมีปัญหาเกี่ยวกับผู้อบรมขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคนิควิธีการอบรม มากที่สุด ร้อยละ 53.8 รองลงมา ผู้อบรมไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้เทคนิควิธีการอบรม

ต่าง ๆ ร้อยละ 42.3 และเทคนิควิธีการอบรมของวิทยากรไม่ได้รับความสนใจจากผู้เข้ารับการอบรม น้อยที่สุด ร้อยละ 19.2

ปัญหาการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู ด้านสื่อที่ใช้ในการอบรม วิทยากรมีปัญหาเกี่ยวกับสื่อที่ใช้มีจำนวนจำกัดไม่เพียงพอกับผู้เข้ารับการอบรม มากที่สุด ร้อยละ 61.5 รองลงมา มีปัญหาเกี่ยวกับสื่อที่ใช้เก่าเกินไป ร้อยละ 53.8 และวิทยากรมีปัญหาเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ไม่เหมาะสมกับวัยและลักษณะของผู้เข้ารับการอบรม น้อยที่สุด ร้อยละ 19.2

ปัญหาการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม ด้านสื่อที่ใช้ในการอบรม วิทยากรมีปัญหาเกี่ยวกับสื่อที่ใช้มีจำนวนจำกัด ไม่เพียงพอกับผู้เข้ารับการอบรม มากที่สุด ร้อยละ 65.4 รองลงมา มีปัญหาเกี่ยวกับสื่อที่ใช้เก่าเกินไป ร้อยละ 46.2 มีและปัญหาเกี่ยวกับสื่อไม่เหมาะสมกับวัยและลักษณะของผู้เข้ารับการอบรม น้อยที่สุด ร้อยละ 3.8 ส่วนปัญหาอื่น ๆ ที่วิทยากรคิดว่าเป็นปัญหา คือบางช่วงเวลาไม่สามารถใช้สื่อตามที่ต้องการได้ เช่น มีเสียงรบกวน มีแสงสว่างมากเกินไป ร้อยละ 50.0

สำหรับปัญหาการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู ด้านสถานที่ที่ใช้ในการอบรม วิทยากรมีปัญหาเกี่ยวกับขาดงบประมาณที่ใช้ในการจัดอาคารสถานที่ และสถานที่ที่ใช้ในการอบรมมีสิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอ มากที่สุด จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 76.9 รองลงมา มีปัญหาเกี่ยวกับสถานที่มีอากาศร้อน และอากาศถ่ายเทไม่สะดวก ร้อยละ 53.0 และมีปัญหาเกี่ยวกับผู้จัดอบรมไม่มีความรู้ความสามารถในการจัดสถานที่ที่ใช้ในการอบรม น้อยที่สุด ร้อยละ 30.8

ปัญหาการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม ด้านสถานที่ที่ใช้ในการอบรม วิทยากร มีปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ที่ใช้ในการอบรมมีสิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอ มากที่สุด ร้อยละ 73.1 รองลงมา มีปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ที่ใช้ในการดำเนินงานจัดกิจกรรมคับแคบเกินไป ไม่เพียงพอสำหรับผู้เข้ารับการอบรม และขาดงบประมาณในการจัดสถานที่ในการอบรม จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 65.4 และผู้จัดอบรมไม่มีความรู้ความสามารถในการจัดสถานที่ที่ใช้ในการอบรม น้อยที่สุด ร้อยละ 26.9

สำหรับปัญหาการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู ด้านการวัดและประเมินผล วิทยากรมีปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทำได้ยาก มากที่สุด ร้อยละ 57.7 รองลงมา มีปัญหาเกี่ยวกับผู้อบรมไม่มีเวลาในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล ร้อยละ 46.2 และวิทยากรมีปัญหาเกี่ยวกับความไม่ชัดเจนของเครื่องมือที่สร้างขึ้น น้อยที่สุด ร้อยละ 19.2

ปัญหาการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม ในการวัดและประเมินผล

การอบรม วิทยากร มีปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลเกี่ยวกับพฤติกรรมทำได้ยาก มากที่สุด ร้อยละ 46.2 รองลงมา มีปัญหาเกี่ยวกับผู้จัดอบรมไม่สามารถวัดและประเมินผล ตามจุดประสงค์ได้ ร้อยละ 34.6 และมีปัญหาเกี่ยวกับความไม่ชัดเจนของเครื่องมือที่สร้างขึ้น น้อยที่สุด ร้อยละ 19.2 ส่วนปัญหาอื่นๆ ที่วิทยากรคิดว่าเป็นปัญหา คือ ไม่มีเวลาในการ ติดตามผลระยะยาว ร้อยละ 38.5

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวทางแก้ปัญหาในการจัดโครงการการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู
ของวิทยาการ

ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการอบรม

1. ขอความร่วมมือในทุกฝ่าย โดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการ
2. แจกแบบสอบถามเพื่อศึกษาผู้เข้ารับการอบรมก่อนการอบรม
3. หน่วยงานทางราชการต้องมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
4. มีการประเมินความพร้อมของวิทยากรก่อนการอบรม และถ้าขาดตรงจุดก็พัฒนา

ให้พร้อมก่อน

ด้านเนื้อหาในการอบรม

1. วิทยาการต้องเตรียมความพร้อมในด้านวิชาการและคุณธรรม โดยเน้นการแสดงออกทางพฤติกรรม
2. ควรเพิ่มเวลาในการอบรมให้มากขึ้น

ด้านเทคนิคในการอบรม

1. วิทยาการต้องแสดงบุคลิกลักษณะของวิทยาการให้เป็นที่ยอมรับของครูก่อน ให้ครูยอมรับในความรู้และความสามารถที่มีอยู่
2. ต้องมีการปรับความเข้าใจกันในหน่วยงานของครูให้ดีขึ้นก่อนเข้ารับการอบรม อาจจะโดยการร่วมกันชี้แจงให้เหตุผลจนเป็นที่ยอมรับร่วมกันในระดับหนึ่งก่อน
3. จัดให้มีระเบียบปฏิบัติที่ควบคุมดูแลให้ผู้เข้ารับการอบรมมีระเบียบวินัยในขณะที่เข้าค่ายอบรม
4. ต้องมีการจัดเตรียมให้บุคลากรที่จะเข้ารับการอบรมมีความพร้อมทั้งกายและใจก่อนเข้ารับการอบรม
5. มีการประชุมสัมมนาวิชาการ เพื่อเสริมสร้างความรู้แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ให้ทันยุคทันสมัย ระหว่างวิทยากรด้วยกัน

ด้านสื่อในการอบรม

จัดให้มีบุคลากรในการทำหน้าที่โดยตรงในการจัดเตรียมและทำอุปกรณ์หรือสื่อที่ใช้ในการอบรม

ด้านสถานที่ในการอบรม

จัดหาสถานที่ให้เหมาะสมก่อนวันดำเนินงาน

ด้านการวัดและประเมินผลการอบรม

1. ต้องมีการประสานงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องของหน่วยงานที่เข้ารับการอบรมกับ
คณะทำงานด้านการอบรม
2. มีบุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านการติดตามผลโดยเฉพาะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวทางแก้ไขปัญหาในการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม ของวิทยากร

ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการอบรม

1. แจกแบบสอบถามเพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนก่อน
2. ร่วมกันปรึกษากับครูในโรงเรียนก่อนมีการอบรม
3. ขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ให้ความช่วยเหลือในเรื่องงบประมาณ
4. จัดอบรมวิทยากรที่มีความสนใจ มีอุดมการณ์ในการทำงานเพื่อสังคม เพื่อเพิ่มวิทยา

กร

ด้านเนื้อหาในการอบรม

เพิ่มเวลาในการอบรมให้มากขึ้น

ด้านเทคนิคการอบรม

1. มีการประสานงานและชี้แจงร่วมกันกับคณะครูภายในโรงเรียนก่อนจัดกิจกรรม
2. ครูในโรงเรียนต้องเตรียมความพร้อมเด็กก่อนโดยการสอนความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ

พระพุทธศาสนามาก่อน

ด้านสื่อในการอบรม

ให้กระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีนโยบายจัดอบรมคุณธรรมให้เป็นรูปธรรม มีการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอและให้การสนับสนุนด้านสื่อ อุปกรณ์ กำลังคน และทรัพยากรที่จะช่วยในด้านการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษาให้เพียงพอ

ด้านสถานที่ที่ใช้ในการอบรม

1. มีศูนย์ฝึกอบรมโดยเฉพาะ
2. ปรับจำนวนคนให้เหมาะกับสถานที่

ด้านการวัดและประเมินผลการอบรม

ครูในโรงเรียนต้องให้ความร่วมมือโดยตรงในการติดตามผลนักเรียนหลังการอบรม และมีการรายงานให้คณะผู้จัดอบรมทราบอย่างต่อเนื่อง

3. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู
และการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม ของวิทยาการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 จำนวนของวิทยากร จำแนกตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม ที่ได้จากการสัมภาษณ์

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู		โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม	
ข้อความ	จำนวน/คน N=8	ข้อความ	จำนวน/คน N=8
เนื้อหาที่สำคัญในโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู		เนื้อหาที่สำคัญในโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม	
1. สำคัญเท่ากันหมดทั้งกระบวนการ	3	1. ระเบียบวินัย	2
2. อุดมการณ์และวิญญาณของความเป็นครู	5	2. ความสามัคคี	1
3. กฎแห่งกรรม	1	3. ความกตัญญูกตเวที	2
4. ความเข้าใจในเรื่องพระพุทธศาสนาและคุณธรรมจริยธรรม ที่สามารถใช้ในชีวิตประจำวัน เน้นการนำไปใช้ในโรงเรียน	2	4. ความรับผิดชอบ	1
เนื้อหาที่ควรจัดเพิ่มเติม		5. พื้นฐานทางพระพุทธศาสนา	1
1. การพัฒนาบุคลิกภาพ (งามอย่างครู)	2	6. การเข้าใจตนเอง (หน้าที่ของตนเอง)	1
2. ความเป็นครูกับสังคมยุคโลกาภิวัตน์	2	7. หลักคุณธรรมจริยธรรมที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	1
3. พรหมวิหาร 4	1	8. กษัยของชีวิต (พระพุทธศาสนากับการแก้ไขปัญหาชีวิต)	1
		9. กฎแห่งกรรมและบาปบุญ	2

ตารางที่ 7 จำนวนของวิทยากร จำแนกตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและ
โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม ที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู		โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม	
ข้อความ	จำนวน/คน N=8	ข้อความ	จำนวน/คน N=8
4. คุณธรรมจริยธรรมในชีวิตประจำวันและการทำงาน	3	10. ทุกเนื้อหาที่มีความสำคัญเท่ากันหมดแต่อัตราส่วนความ มากน้อยของเนื้อหาต่างกัน	2
5. การพัฒนาการสอนพระพุทธศาสนาจากนามธรรมมาเป็น รูปธรรมให้เห็นชัดเจนทั้งกระบวนการและอุปกรณ์	1	เนื้อหาที่ควรจัดเพิ่มเติม	
6. ความรู้ทางพระพุทธศาสนาในระดับสูงขึ้นไป เช่น พระวินัย พระสูตร	1	1. การพัฒนาบุคลิกภาพ เน้นการอ่อนน้อมถ่อมตน	1
7. กฎแห่งกรรม	1	2. พุทธประวัติ	2
8. เน้นเนื้อหาตามหลักสูตรเดิมให้เข้มข้นโดยเพิ่มระยะเวลา	4	3. ปรัชญาชีวิต	1
กิจกรรมที่สำคัญในโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู		4. การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันและการอยู่ร่วมกันในสังคม	2
1. กิจกรรมปลูกจิตสำนึกและสร้างอุดมการณ์ครู	5	5. การปฏิบัติธรรมและทำสมาธิ	1
2. กิจกรรมบวชศีร์ษ์ขวัญ	2	6. บทบาทของเยาวชนกับการพัฒนาสังคม	1
3. สำคัญทุกกิจกรรม และมีความสัมพันธ์กัน	4	7. ประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตจริง	1

ตารางที่ 7 จำนวนของวิทยากร จำแนกตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม ที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู		โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม	
ข้อความ	จำนวน/คน N=8	ข้อความ	จำนวน/คน N=8
ความพอใจในผลของการอบรมโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูอยู่ในระดับ		8. บาปบุญ กรรม ศีล	1
1. มากที่สุด	2	9. เน้นเนื้อหาในหลักสูตรเดิมให้เข้มมากขึ้น โดยการเพิ่มเวลาและเพิ่มเนื้อหาในส่วนที่เด็กยังขาดอยู่และต้องจำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิต	2
2. มาก	4	กิจกรรมที่สำคัญในการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม	
3. ปานกลาง	2	1. สำคัญทุกกิจกรรม	3
ผลที่มีต่อครูผู้เข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู		2. กิจกรรมสร้างความสามัคคีและเสียสละ	4
1. สามารถปรับพฤติกรรมครูไปในทางที่ดีขึ้น	3	3. กิจกรรมปลูกจิตสำนึก	3
2. ได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น	1	4. กิจกรรมการปรับพฤติกรรม	2
3. ครูสามารถเป็นที่พึ่งของตัวเองได้	1	5. กิจกรรมการทำสมาธิภาวนา	1
4. มีผลต่อกำลังใจที่ครูจะได้รับ	2		

ตารางที่ 7 จำนวนของวิทยากร จำแนกตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและ
โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม ที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู		โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม	
ข้อความ	จำนวน/คน N=8	ข้อความ	จำนวน/คน N=8
5. เห็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ครอบครัว การทำงาน การอบรมเด็ก มากขึ้น	2	ความพอใจในผลของการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรมอยู่ใน ระดับ	
6. เข้าใจหน้าที่การทำงานที่ทำอยู่และมีความประพฤติดีขึ้น เป็นการพัฒนาตนเองที่ยั่งยืนยาวนาน	2	1. มากที่สุด	4
7. ได้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ระดมความคิด ที่จะสร้างสรรค์โรงเรียนและพัฒนาเด็ก	1	2. มาก	3
8. ได้มีการทบทวนบทบาทของตนเองและปรับพฤติกรรม ของตนเอง	1	3. ปานกลาง	1
9. รู้เรื่องคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น จนเป็นผลให้ครูเป็นแม่พิมพ์ ที่ดี สังคม ยอมรับและเป็นหลักของสังคม	2	ผลที่มีต่อนักเรียนผู้เข้ารับการอบรม โครงการอบรมเยาวชน เข้าค่ายพุทธธรรม	
		1. เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเด็กให้เป็นคนดีอย่างเห็นได้ชัด เช่น เลิกบุหรี่ เลิกยาเสพติดต่าง ๆ ไม่ก้าวร้าว เป็นต้น	7
		2. อ่อนน้อมถ่อมตน กิริยามารยาทดีขึ้น	1

ตารางที่ 7 จำนวนของวิทยากร จำแนกตามข้อคิดเห็น...และข้อเสนอแนะในการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและ
โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม ที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู		โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม	
ข้อความ	จำนวน/คน N=8	ข้อความ	จำนวน/คน N=8
ปัญหาและอุปสรรคในการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมครู		3. มีความคิดที่มีเหตุผลขึ้น	1
1. ขาดความร่วมมือของระบบราชการ	3	4. มีความกตัญญูกตเวทีต่อพ่อแม่ และครู อาจารย์	2
2. ความรู้ของวิทยากรมีน้อย วิทยุฉฉไม่มาก	2	5. ตั้งใจเป็นคนดี ทำให้ผลการเรียนดีขึ้น	1
3. ครูผู้เข้ารับการอบรมมีความแตกต่างกันในระดับของความสนใจในพระพุทธศาสนา	3	6. มีความรู้สึกที่ดี จิตใจดี ทำให้กระทำสิ่งต่าง ๆ ที่ดี ๆ	1
4. ครูผู้เข้ารับการอบรมถูกบังคับมาเข้ารับการอบรม โดยเฉพาะครูที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับความเป็นครูมองตนเองว่ามีความผิดจึงถูกบังคับให้มาอบรม จะมีปฏิกิริยาต่อสถานที่และกระบวนการอบรมมาก	1	7. มีระเบียบวินัยดีขึ้น	1
		ปัญหาและอุปสรรคในการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่าย พุทธธรรม	2
		1. นักเรียนผู้เข้ารับการอบรมในบางครั้งมีมากเกินไป	
		2. ครูที่อยู่ในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือ ไม่เข้าร่วมกิจกรรม ไม่ดูแลเด็ก ทำให้ความต่อเนื่องที่จะพัฒนาเด็กหลังการอบรมลดลง	4

ตารางที่ 7 จำนวนของวิทยากร จำแนกตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและ
โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม ที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ต่อ)

โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู		โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม	
ข้อความ	จำนวน/คน N=8	ข้อความ	จำนวน/คน N=8
5. ความไม่พร้อมและภาระของครูเป็นการส่วนตัว เช่น มีลูกเล็ก มีงานรับผิดชอบมาก	2	3 ผู้บริหารไม่เห็นด้วยทำให้รูปแบบการอบรมบางส่วน ไม่ครบ	2
6. สถานที่อบรมอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม เช่น อยู่ใกล้ สถานบันเทิง	4	4. ความแตกต่างของเด็กที่เข้ารับการอบรมถ้ามีช่วงอายุ ที่ต่างกันมากจะควบคุมยาก	1
7. วิทยากรไม่สามารถควบคุมกระบวนการอบรมได้ทุก กระบวนการ เพราะมีการจัดวิทยากรพิเศษนอกเหนือเนื้อหาที่ กำหนดไว้ทำให้กิจกรรมบางอย่างลดลง	1	5. เด็กรับรู้ในเรื่องของธรรมะช้า เพราะไม่มีพื้นฐานมาก่อน	1
8. เนื้อหาบางอย่างกว้างเกินไป ไกลตัวผู้อบรมและไม่ตรงตาม ความต้องการ	2	6. ความไม่พร้อมและไม่สะดวกในเรื่องยานพาหนะ และการเดินทาง	1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางแสดงว่า การจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู วิทยากร มีความเห็นว่าเนื้อหาที่สำคัญ คือ อุดมการณ์และวิญญาณของความเป็นครู มากที่สุด 5 ท่าน รองลงมา มีความเห็นว่า เนื้อหาทุกเนื้อหาสำคัญเท่ากันหมด จำนวน 3 ท่าน และเนื้อหา เรื่องกฎแห่งกรรม น้อยที่สุด จำนวน 1 ท่าน สำหรับเนื้อหาที่ควรจัดเพิ่มเติม นั้น วิทยากรมีความเห็นว่า ควรเน้นเนื้อหาที่อบรมตามหลักสูตรเดิมให้เข้มข้น โดยเพิ่มระยะเวลา มากที่สุด จำนวน 4 ท่าน รองลงมา วิทยากรมีความเห็นว่า ควรเพิ่มเนื้อหาเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ในชีวิตประจำวันและการทำงาน จำนวน 3 ท่าน และมีความเห็นว่า ควรเพิ่มเนื้อหาเรื่อง พรหมวิหาร 4 การพัฒนาการสอนพระพุทธศาสนาจากนามธรรมมาเป็นรูปธรรมให้ชัดเจนทั้ง กระบวนการและอุปกรณ์ ความรู้ทางพระพุทธศาสนาในระดับสูงขึ้นไป เช่น พระวินัย พระสูตร และเรื่องกฎแห่งกรรม น้อยที่สุด จำนวนเท่ากัน 1 ท่าน

สำหรับการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม วิทยากรมีความเห็นว่า เนื้อหาที่สำคัญ คือ ความมีระเบียบวินัย ความกตัญญูคุณเวที กฎแห่งกรรมและบาปบุญ และทุกเนื้อหา มีความสำคัญเท่ากันหมดแต่อัตราส่วนความมากน้อยของเนื้อหาต่างกัน มากที่สุด เท่ากัน จำนวน 2 ท่าน สำหรับเนื้อหาที่ควรจัดเพิ่มเติม วิทยากรมีความเห็นว่า ควรจัดเนื้อหาพุทธประวัติ การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันและการอยู่ร่วมกันในสังคมและเน้นเนื้อหาในหลักสูตรเดิมให้เข้มข้น โดยการเพิ่มเวลาและเพิ่มเนื้อหาในส่วนที่เด็กยังขาดอยู่และต้องจำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิต มากที่สุด จำนวน 2 ท่าน

การจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู วิทยากรมีความเห็นว่า กิจกรรมที่สำคัญในการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู คือ กิจกรรมปลูกจิตสำนึกและสร้างอุดมการณ์ครู มากที่สุด จำนวน 5 ท่าน รองลงมา มีความเห็นว่า กิจกรรมที่จัดอบรมมีความสำคัญทุกกิจกรรม และมีความสัมพันธ์กัน จำนวน 4 ท่าน และมีความเห็นว่ากิจกรรมที่สำคัญ คือกิจกรรม บายศรีสู่ขวัญ น้อยที่สุด จำนวน 2 ท่าน ส่วนความพอใจในผลของการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู อยู่ในระดับมาก มากที่สุด จำนวน 10 ท่าน รองลงมา มีความพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดและปานกลาง จำนวน 4 ท่าน สำหรับผลที่มีต่อครูผู้เข้ารับการอบรมนั้น วิทยากรมีความเห็นว่า มีผลในด้านสามารถปรับพฤติกรรมครูไปในทางที่ดีขึ้น มากที่สุด จำนวน 3 ท่าน รองลงมา วิทยากรมีความเห็นว่า มีผลต่อครูในด้านมีผลต่อกำลังใจที่ครูจะได้รับ ได้เห็นแนวทาง ในการดำเนินชีวิตครอบครัว การทำงาน และการอบรมเด็กมากขึ้น เข้าใจหน้าที่การทำงานที่ทำอยู่ มีความประพฤติดีขึ้น และรู้เรื่องคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้นจนเป็นผลให้ครูเป็นแม่พิมพ์ที่ดี สังคมยอมรับและเป็นหลักของสังคม จำนวนเท่ากัน จำนวน 2 ท่าน

สำหรับสำหรับการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม วิทยากรมีความเห็นว่า กิจกรรมที่สำคัญคือ กิจกรรมสร้างความสามัคคีและเสียสละ มากที่สุด จำนวน 4 ท่าน รองลงมา วิทยากรมีความเห็นว่ากิจกรรมที่สำคัญคือ กิจกรรมปลูกจิตสำนึกและกิจกรรมในการอบรมสำคัญ

ทุกกิจกรรม เท่ากัน จำนวน 3 ท่าน ซึ่งวิทยากรมีความพอใจในผลของการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด มากที่สุด จำนวน 4 ท่าน รองลงมา มีความพอใจอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ท่าน และมีความพอใจในระดับปานกลาง น้อยที่สุด จำนวน 1 ท่าน ในส่วนของผลการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรมที่มีต่อตัวนักเรียนนั้น วิทยากรมีความเห็นว่า มีผลในด้านเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเด็กให้เป็นคนดีอย่างเห็นได้ชัด เช่น เลิกบุหรี่ ยาเสพติดต่าง ๆ ไม่ก้าวร้าว เป็นต้น มากที่สุด จำนวน 7 ท่าน รองลงมาวิทยากรมีความเห็นว่ามีผลต่อตัวนักเรียนในด้าน มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ และครู อาจารย์ จำนวน 2 ท่าน

ปัญหาการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู วิทยากรมีปัญหาเกี่ยวกับสถานที่อบรมอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม เช่น อยู่ใกล้สถานบันเทิง มากที่สุด จำนวน 4 ท่าน รองลงมา มีปัญหาขาดความร่วมมือของระบบราชการและครูผู้เข้ารับการอบรมแตกต่างกันในระดับของความสนใจในพระพุทธศาสนา เท่ากัน จำนวน 3 ท่าน

สำหรับปัญหาการจัดโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม วิทยากรมีความเห็นว่า ครูที่อยู่ในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือ ไม่เข้าร่วมกิจกรรม ไม่ดูแลเด็ก ทำให้ความต่อเนื่องที่จะพัฒนาเด็กหลังการอบรมลดลง มากที่สุด จำนวน 4 ท่าน รองลงมา มีปัญหาเกี่ยวกับเด็กที่เข้ารับการอบรมบางครั้งมีมากเกินไปและผู้บริหารไม่เห็นด้วยทำให้รูปแบบการอบรมบางส่วนไม่ครบ จำนวน 2 ท่าน และมีปัญหาเกี่ยวกับความแตกต่างของเด็กที่เข้ารับการอบรมถ้ามีช่วงอายุที่ต่างกันมากจะควบคุมยาก เด็กรับรู้ในเรื่องธรรมะช้า เพราะไม่มีพื้นฐานมาก่อนและความไม่พร้อม ความไม่สะดวกในเรื่องยานพาหนะและการเดินทาง น้อยที่สุด เท่ากัน จำนวน 1 ท่าน

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมการ
อบรมโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู ของครู

1 สถานภาพของครู

ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน/คน N=219	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	69	31.5
หญิง	150	68.5
สถานภาพ		
โสด	43	19.6
สมรส	176	80.4
อายุ		
น้อยกว่า 20 ปี	-	-
20 - 25 ปี	2	0.9
26 - 30 ปี	-	-
31 - 35 ปี	23	10.5
36 - 40 ปี	64	29.2
41 - 45 ปี	69	31.5
46 - 50 ปี	18	8.2
50 ปีขึ้นไป	41	18.7
วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าอนุปริญญา	10	4.6
อนุปริญญา	7	3.2
ปริญญาตรี	201	91.8
สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.5

ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสถานภาพ (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน/คน N=219	ร้อยละ
วิชาที่สอน		
ภาษาไทย	106	48.4
คณิตศาสตร์	106	48.4
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	97	44.3
กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย	83	37.9
กลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ	76	34.7
ภาษาอังกฤษ	25	11.4
จริยศึกษาและพระพุทธศาสนา	71	29.6
อื่น ๆ...(อนุบาล คณิตฯ พลศึกษา ลูกเสือ-เนตรนารี)	34	8.8
ประสบการณ์ที่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม หรือพระพุทธศาสนา		
1 ครั้ง	165	75.3
2 ครั้ง	34	15.5
3 ครั้ง	12	5.5
4 ครั้ง	4	1.8
5 ครั้ง	2	0.9
6 ครั้ง	-	-
7 ครั้ง	1	0.5
8 ครั้ง	1	0.5
ประสบการณ์ในการสอนพระพุทธศาสนาหรือจริยธรรม		
ไม่มี	37	16.9
1 - 5 ปี	91	41.6
6 - 10 ปี	32	14.6
11 - 15 ปี	21	9.6
มากกว่า 15 ปี	38	17.4

ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสถานภาพ (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน/คน N=219	ร้อยละ
สาเหตุที่เข้ารับการอบรม		
สมัครเข้ารับการอบรมเอง	30	13.7
เพื่อนร่วมงานชักชวน	1	0.5
เป็นคำสั่งของผู้บริหาร	84	38.4
เป็นคำสั่งของหน่วยงานระดับสูง	140	63.9
อื่น ๆ	3	1.4
ครูทราบเกี่ยวกับการจัด โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ครูของศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทยจาก		
ผู้บริหาร โรงเรียน	183	83.6
เพื่อนร่วมงาน	34	15.5
สถานีวิทยุกระจายเสียง	11	5.0
แผ่นพับโฆษณา	3	1.4
อื่น ๆ.....จากการเข้ารับการอบรม โดยวิทยากร	22	10.0
อุดมคติที่ยึดถือในการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน		
ไม่มีเป้าหมายเฉพาะปล่อยไปตามดวง	-	-
ทำตามความชอบและความสนใจของตนเอง	17	7.8
พยายามปรับปรุงตนเองให้ทันเพื่อนเสมอ	51	23.3
ดำรงชีวิตอยู่ในศีลธรรมและกฎระเบียบของสังคม	210	95.9
ทุ่มเทตนเองเพื่อประโยชน์ของสังคม	61	27.8
อื่น ๆ.....ศึกษาและพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองให้ทัน ต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน	2	0.9

จากตารางแสดงว่า สถานภาพของครูผู้เข้ารับการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูเป็นเพศชาย ร้อยละ 31.5 และเพศหญิง ร้อยละ 68.5 โดยเป็นโสด ร้อยละ 19.6 สมรสแล้ว ร้อยละ 80.4 และครูมีอายุอยู่ในช่วง 41-45 ปี มากที่สุด ร้อยละ 31.5 รองลงมา อยู่ในช่วง 36-40 ปี ร้อยละ 29.2 และในช่วงอายุ 20-25 ปี น้อยที่สุด ร้อยละ 0.9

ในด้านการศึกษามีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มากที่สุด ร้อยละ 91.8 รองลงมา มีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับอนุปริญญา ร้อยละ 4.6 และมีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับสูงกว่าปริญญาตรี น้อยที่สุด ร้อยละ 0.5

วิชาที่ปฏิบัติการสอนภายในโรงเรียน ครูสอนวิชาภาษาไทยและคณิตศาสตร์ มากที่สุด จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 48.4 รองลงมาสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ร้อยละ 44.3 และสอนภาษาอังกฤษ น้อยที่สุด ร้อยละ 11.4 ส่วนประสบการณ์ในการสอนพระพุทธศาสนาหรือจริยธรรม มีประสบการณ์สอน 1-5 ปี มากที่สุด ร้อยละ 41.6 รองลงมาไม่มีประสบการณ์ในการสอน ร้อยละ 16.9 และมีประสบการณ์การสอน 11-15 ปี น้อยที่สุด ร้อยละ 9.6

สำหรับประสบการณ์ที่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมหรือพระพุทธศาสนา ครูมีประสบการณ์ในการเข้าอบรม 1 ครั้ง มากที่สุด ร้อยละ 75.3 และครูมีประสบการณ์ในการเข้าอบรม 7 และ 8 ครั้ง น้อยที่สุด จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 0.5 ส่วนสาเหตุที่เข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู เพราะเป็นคำสั่งของหน่วยงานระดับสูง มากที่สุด ร้อยละ 63.9 รองลงมา เข้าอบรมเพราะเป็นคำสั่งของผู้บริหาร ร้อยละ 32.4 และเข้ารับการอบรมเพื่อนร่วมงานชักชวน น้อยที่สุด ร้อยละ 0.5

การรับทราบเกี่ยวกับการจัดโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูของคุณ์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย ครูทราบจากผู้บริหารโรงเรียน มากที่สุด ร้อยละ 83.6 และครูทราบจากแผ่นพับโฆษณา น้อยที่สุด ร้อยละ 1.4 สำหรับอุดมคติที่ยึดถือในการปฏิบัติตน ครูดำรงชีวิตอยู่ในศีลธรรมและกฎระเบียบของสังคมมากที่สุด ร้อยละ 95.9 รองลงมาทุ่มเทตนเองเพื่อประโยชน์ของสังคม ร้อยละ 27.8 และทำตามความชอบและความสนใจของตนเอง น้อยที่สุด ร้อยละ 7.8

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2 ประสพการณ์ที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรม
จริยธรรมครู ของครู

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามความรู้และประสพการณ์ที่ได้รับจาก
การเข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู

ข้อความ	จำนวน/คน N=219	ร้อยละ
จากการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริย ธรรมครู ได้รับเนื้อหาเรื่อง		
1. ทำไมต้องเรียนพระพุทธศาสนา	137	62.0
2. การวิเคราะห์พฤติกรรมมนุษย์	89	40.6
3. ยุทธวิธีการพัฒนาบุคลากร	77	35.2
4. พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์และสังคม	131	59.8
5. หลักจริยธรรมที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน	167	76.3
6. เทคนิคการสอนและสื่อการสอนพระพุทธศาสนา	184	84.0
7. นโยบายการศึกษากับการพัฒนาคุณธรรม	125	57.1
8. การวิเคราะห์สภาพปัญหาสังคม	116	53.0
9. การสอดแทรกคุณธรรมให้กับนักเรียนให้ได้ผล	184	84.0
10. อุดมการณ์และวิญญานครู	157	71.7
11. วิญญาน	79	36.1
12. ศิล สมาธิ ปัญญา	164	74.9
13. บุญกิริยาวัตถุ 10	59	26.9
14. กฎแห่งกรรม	153	69.9
15. การปฏิรูปพระพุทธศาสนา	51	23.3
16. พุทธประวัติเชิงวิเคราะห์ (พระอรหันต์ และพระสัมมา สัมพุทธเจ้า)	70	32.0

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจาก การเข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน/คน N=219	ร้อยละ
17. การปฏิบัติตนในพระพุทธศาสนา	179	81.7
18. อื่น ๆ...หลักสูตรพระพุทธศาสนา	13	5.9
...พระพุทธศาสนากับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	10	4.6
...ศาสนพิธี	8	3.7
เนื้อหาจากการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมครู สอดคล้องกับเนื้อหาในหลักสูตร		
1. มากที่สุด	23	10.5
2. มาก	103	47.0
3. ปานกลาง	80	36.5
4. น้อย	11	5.0
5. น้อยที่สุด	2	0.9
เนื้อหาจากการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมครูตรงกับความต้องการ		
1. มากที่สุด	26	11.9
2. มาก	108	49.3
3. ปานกลาง	75	34.2
4. น้อย	7	3.2
5. น้อยที่สุด	3	1.4
เทคนิควิธีการที่ได้รับจากการอบรม		
กิจกรรมที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมครู		
1. กิจกรรมการบริหารกาย	156	71.2
2. กิจกรรมการปรับพฤติกรรม	140	63.9
3. กิจกรรมนันทนาการ	164	74.9
4. กิจกรรมปลูกจิตสำนึก	192	87.7
5. กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์	166	75.8

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจาก
การเข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน/คน N=219	ร้อยละ
6. กิจกรรมการสวดมนต์และฝึกสมาธิ	166	75.8
7. กิจกรรมสร้างเสริมอุดมการณ์	202	92.2
8. กิจกรรมการประเมินตนเอง	135	61.6
9. อื่น ๆ...กิจกรรมที่สอดคล้องกับประเพณีและวัฒนธรรม ไทย (บายศรีสู่ขวัญ) ....กิจกรรมการอยู่ร่วมกัน และการพึ่งพาอาศัยกัน	127	58.0
การมีส่วนร่วมในกิจกรรมจากการเข้ารับการอบรม โครงการ อบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู	7	3.2
1. มากที่สุด	41	18.7
2. มาก	114	52.0
3. ปานกลาง	61	27.9
4. น้อย	3	1.4
5. ไม่มีส่วนร่วม	-	-
กิจกรรมที่ให้ความสนใจและมีความต้องการในการเข้าร่วม กิจกรรม		
1. กิจกรรมการบริหารกาย	91	41.6
2. กิจกรรมการปรับพฤติกรรม	93	42.5
3. กิจกรรมนันทนาการ	97	44.3
4. กิจกรรมปลูกจิตสำนึก	166	75.8
5. กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์	96	43.8
6. กิจกรรมสวดมนต์และฝึกสมาธิ	173	49.0
7. กิจกรรมสร้างเสริมอุดมการณ์	101	46.1
8. กิจกรรมการประเมินตนเอง	66	30.1

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจาก การเข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน/คน N=219	ร้อยละ
การใช้สื่อและเทคนิคการอบรมที่ให้ความสนใจเป็นพิเศษ		
1. การเล่านิทาน	101	46.1
2. การใช้แผ่นใส	91	41.6
3. การใช้เพลง	144	65.8
4. การบรรยาย	75	34.2
5. การแสดงบทบาทสมมติ	77	35.2
6. การใช้เทปโทรทัศน์	129	58.2
7. การฉายสไลด์	80	36.5
8. การอภิปราย หรืออภิปรายกลุ่มย่อย	63	28.8
แนวคิดและทัศนคติที่ได้รับจากการอบรม		
แนวความคิดหลังจากการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู		
1. ศรัทธาในพระพุทธศาสนา	111	50.7
2. หลักคำสอนในพระพุทธศาสนาเป็นสิ่งที่สมควรนำมาฝึกปฏิบัติ	157	71.7
3. มีความต้องการที่จะนำหลักธรรมคำสอนมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับนักเรียน	188	85.8
4. ตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบมากขึ้น	167	76.3
5. ต้องการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ	164	74.9
6. อื่น ๆ...การดำเนินชีวิตต้องวิเคราะห์พฤติกรรมของตนเองว่าสอดคล้องกับหลักธรรมหรือไม่อย่างไร	1	0.5
....พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่เป็นสังฆธรรมทันสมัย พิสูจน์ได้ มีเหตุผล	8	3.7

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน/คน N=219	ร้อยละ
....ต้องการให้ครูทุกคนสอดแทรกหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้กับนักเรียนในการสอนทุกวิชา	14	6.4
....ต้องการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถสมกับภาระหน้าที่ที่รับมาปฏิบัติ	5	2.3
<u>ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรมและการนำไปใช้</u>		
ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมในการอบรมโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู		
1. ได้รับความรู้เพิ่มเติม	181	82.6
2. มีโอกาสแสดงความคิดเห็น	89	40.6
3. ได้พัฒนาเทคนิควิธีสอนพระพุทธศาสนา	162	74.0
4. เป็นการสร้างเสริมอุดมการณ์ และวิญญูาณครู	159	72.6
5. สร้างความสัมพันธ์กับครูผู้ร่วมงาน	133	60.7
6. พัฒนาทางด้านร่างกายและจิตใจ	170	77.6
7. อื่น ๆ....ได้พบแหล่งความรู้ที่เป็นประโยชน์ ทั้งที่เป็นบุคคลและหน่วยงาน	3	1.4
....ได้รับวิธีการจัดอบรมนำมาขยายผลต่อกลุ่มชนหรือหน่วยงานเพื่อประโยชน์ในการสร้างคน	4	1.8
....ได้รับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาสอดแทรกในวิชาที่สอน	19	8.7
พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงหลังจากเข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู		
1. สำรวมกริยามารยาทมากขึ้น	90	41.1
2. เข้าใจผู้อื่นมากขึ้น	166	71.3

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจาก การเข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน/คน N=219	ร้อยละ
3. มีการสวดมนต์ ปฏิบัติธรรม และนั่งสมาธิ	129	58.9
4. ปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถทุ่มเททั้งกายและใจ	144	65.8
5. ชักชวนเพื่อนและญาติพี่น้องให้หันมาสนใจ พระพุทธศาสนา	94	43.0
6. อื่น ๆ...อบรมสั่งสอนนักเรียนด้วยความมั่นใจยิ่งขึ้น	71	32.4
....ให้อภัยและไม่ถือโทษผู้อื่น	42	19.2
....ปรับกระบวนการและพัฒนาวิธีการสอนให้สอดคล้อง แทรกในหลักสูตรทุกแผนการสอน	26	11.9
....นำความรู้มาเผยแพร่แก่เพื่อนครู	113	51.6
ความรู้ที่นำไปใช้กับนักเรียนในห้องเรียน		
1. การใช้เพลงประกอบการสอน	158	72.2
2. การเล่านิทาน	187	85.4
3. การเล่นเกม เพื่อความสามัคคี	125	57.6
4. การใช้สไลด์ประกอบการสอน	12	6.0
5. ใช้วีดีโอประกอบการสอน	32	15.1
6. อื่น ๆ...บทบาทสมมติ	54	24.7
....แผ่นภาพ	60	27.4
....วิธีการฝึกสมาธิ	108	49.3
....การเขียนแผนภูมิ	50	22.8
....การปฏิบัติจริงเกี่ยวกับพิธีการทางศาสนา	7	3.2
เรื่องที่สามารถปฏิบัติได้เป็นผลสำเร็จมากที่สุด		
1. สร้างบุคลิกที่ดีและเหมาะสมกับตนเอง	101	46.1
2. ปฏิบัติงานด้านการสอนด้วยความรัก และเต็มใจ	174	79.5
3. จัดกิจกรรมในการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาได้ผล เป็นอย่างดี	81	37.0

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจาก
การเข้ารับการอบรม โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน/คน	ร้อยละ
N=219		
4. พุคชักรชนวนชาติสนธิและผู้ใกล้ชิดมาสนใจในหลักธรรม และการปฏิบัติตามหลักพระพุทธศาสนา	62	28.3
5. อื่น ๆ...ฝึกให้นักเรียนนั่งสมาธิ	59	26.9
....ให้นักเรียนรู้ระเบียบการปฏิบัติของชาวพุทธ	8	3.7
...สอนนักเรียนให้สามารถปฏิบัติตามคำสั่งสอนใน พระพุทธศาสนา	47	21.5
...ปรับปรุงบุคลากรของโรงเรียนและพัฒนา เยาวชนได้	2	0.9
....ปฏิบัติสมาธิอยู่เสมอ	11	5.0
ความพอใจในการเข้ารับการอบรม โครงการอบรมพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมครู		
1. เนื้อหาที่อบรมสนุกและน่าสนใจ	57	26.1
2. เนื้อหาของการอบรมตรงตามความต้องการและความ สนใจ	97	44.3
3. ความรู้ที่ได้รับมีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการทำงาน และในชีวิตประจำวัน	184	84.0
4. เวลาที่ใช้ในการอบรมเหมาะสม	65	29.7
5. สื่อที่ใช้ในการอบรมมีคุณภาพ	103	47.1
6. วิทยากรมีเทคนิคในการอบรมดี และน่าสนใจ	154	71.4
7. ประทับใจในการจัดกิจกรรมของวิทยากร	115	52.6
8. มีความสนใจในเรื่องของพระพุทธศาสนาอยู่ก่อนแล้ว	126	57.5
9. อื่น ๆ...เป็นการสร้างจิตสำนึกปลูกอุดมการณ์วิญญาน ครูซึ่งเป็นการเติมพลังในการทำงาน	5	2.3
....วิทยากรนำเคารพและมีคุณภาพ	12	5.5

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจาก
การเข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน/คน N=219	ร้อยละ
...ได้แนวความคิดในการสื่อความหมายให้ผู้อื่น ปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม	2	0.9
การปฏิบัติเพื่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนใน โรงเรียน		
1. ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน	198	90.4
2. สอนเพิ่มเติมหลักธรรมและแนวคิดทางพระพุทธศาสนา ร่วมกับวิชาอื่น ๆ	150	68.9
3. จัดนักเรียนเข้าประชุมเพื่ออบรมความประพฤติ และ สวดมนต์ไหว้พระ	152	69.4
4. กล่าวอบรมความประพฤตินักเรียนก่อนเข้าห้องเรียนและ หลังเลิกเรียน	165	75.3
5. จัดให้มีการปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา และวัฒนธรรม ของครูและนักเรียนร่วมกับชุมชนและวัด	140	63.9
6. จัดให้มีห้องฝึกจริยธรรม	73	33.3
7. จัดทำป้ายแสดงคำขวัญ คำสอนทางพระพุทธศาสนา และคติพจน์ในห้องเรียนอาคารเรียนและบริเวณโรงเรียน	94	42.9
8. จัดนิทรรศการ ป้ายนิเทศแสดงความสำคัญทาง พระพุทธศาสนา	144	65.8
9. นิมนต์พระสงฆ์มาแสดงปาฐกถาธรรมที่โรงเรียน	74	33.8
10. อื่น ๆ...ฝึกนักเรียนสวดมนต์ไหว้พระ และนั่งสมาธิ	63	28.8
...จัดกิจกรรมค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรม นักเรียน	13	5.9
...พาเด็กไปฟังเทศน์ที่วัด และทำบุญทุกวันพระ	9	4.1
...มีพระธรรมทูตมาแสดงปาฐกถา	27	12.3

จากตารางแสดงว่า ครูได้รับเนื้อหาจากการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูเรื่อง เทคนิคการสอนและสื่อการสอนพระพุทธศาสนาและการสวดแทรกคุณธรรมให้กับนักเรียนให้ได้ผล มากที่สุด จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 84.0 รองลงมา ได้รับเนื้อหาเรื่องการปฏิบัติตนในพระพุทธศาสนา ร้อยละ 81.7 และได้รับเนื้อหาเรื่องการปฏิรูปพระพุทธศาสนา น้อยที่สุด ร้อยละ 23.3

สำหรับความสอดคล้องของเนื้อหาในโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูกับเนื้อหาในหลักสูตรครูมีความเห็นว่ามี ความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก มากที่สุด ร้อยละ 47.0 รองลงมา มีความสอดคล้องในระดับปานกลาง ร้อยละ 36.5 และมีความสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด น้อยที่สุด ร้อยละ 0.9 ส่วนเนื้อหาจากการอบรมครูมีความเห็นว่างานตรงความต้องการมาก มากที่สุด ร้อยละ 49.3 รองลงมา ตรงความต้องการปานกลาง ร้อยละ 34.2 และมีความเห็นว่างานตรงความต้องการน้อย น้อยที่สุด ร้อยละ 1.4

กิจกรรมที่ครูได้รับจากการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู คือกิจกรรมการสวดมนต์และฝึกสมาธิ มากที่สุด ร้อยละ 92.2 รองลงมา ได้รับกิจกรรมปลูกจิตสำนึก ร้อยละ 87.7 และครูได้รับกิจกรรมการประเมินตนเอง น้อยที่สุด ร้อยละ 3.2 ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ วิทยากร ส่วนใหญ่ ร้อยละ 92.2 ได้รับกิจกรรมบายศรีสู่ขวัญ ส่วนการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ครูมีส่วนร่วมในกิจกรรมในระดับมากที่สุด ร้อยละ 52.0 รองลงมา มีส่วนร่วมปานกลาง ร้อยละ 27.9 และมีส่วนร่วมน้อย น้อยที่สุด ร้อยละ 1.4

สำหรับกิจกรรมที่ครูให้ความสนใจและมีความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรม คือกิจกรรมสวดมนต์และฝึกสมาธิ มากที่สุด ร้อยละ 79.0 รองลงมา เป็นกิจกรรมปลูกจิตสำนึก ร้อยละ 75.8 และต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการประเมินตนเอง น้อยที่สุด ร้อยละ 30.1

ในด้านสื่อและเทคนิคการอบรมที่ให้ความสนใจเป็นพิเศษ ครูมีความสนใจการใช้เพลงมากที่สุด ร้อยละ 65.8 รองลงมาครูสนใจการใช้เทปโทรทัศน์ ร้อยละ 58.2 และสนใจการอภิปรายหรืออภิปรายกลุ่มย่อย น้อยที่สุด ร้อยละ 28.8

แนวความคิดหลังจากการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู ครูมีความต้องการที่จะนำหลักธรรมคำสอนมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับนักเรียน มากที่สุด ร้อยละ 85.8 รองลงมา มีความตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบมากขึ้น ร้อยละ 76.3 และครูมีความคิดศรัทธาในพระพุทธศาสนา น้อยที่สุด ร้อยละ 50.7

สำหรับประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู ได้รับความรู้เพิ่มเติม มากที่สุด ร้อยละ 82.6 รองลงมา ได้พัฒนาทางด้านร่างกายและจิตใจ ร้อยละ 77.6 และครูมีโอกาสแสดงความคิดเห็น น้อยที่สุด ร้อยละ 40.6

สำหรับพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงหลังจากการเข้ารับการอบรมพัฒนาคุณธรรม

จริยธรรมครู ครูเข้าใจผู้อื่นมากยิ่งขึ้น มากที่สุด ร้อยละ 71.3 รองลงมา มีการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถทุ่มเททั้งร่างกายและจิตใจ ร้อยละ 65.8 และสำรวจกริยามารยาทมากขึ้น น้อยที่สุด ร้อยละ 41.1 และวิทยากรมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงหลังการอบรมอื่น ๆ อีก คือนำความรู้มาเผยแพร่แก่เพื่อนครู ร้อยละ 51.6

ในด้านการนำความรู้จากการเข้ารับการอบรมไปใช้กับนักเรียนในห้องเรียน ครูใช้การเล่านิทาน มากที่สุด ร้อยละ 85.4 รองลงมา ใช้เพลงประกอบการสอน ร้อยละ 72.2 และครูนำเรื่องการใช้สไลด์ประกอบการสอนมาใช้ น้อยที่สุด ร้อยละ 6.0 ส่วนการนำความรู้จากการอบรมไปใช้ในห้องเรียนอื่น ๆ นั้น ครู ร้อยละ 49.3 นำวิธีการศึกษาไปใช้

ในด้านสิ่งที่สามารถปฏิบัติได้เป็นผลสำเร็จมากที่สุดครูสามารถปฏิบัติงานด้านการสอนด้วยความรักและความเต็มใจ มากที่สุด ร้อยละ 79.5 รองลงมา สามารถสร้างบุคลิกที่ดีและเหมาะสมกับตนเองได้ ร้อยละ 46.1 และครูพูดชักชวนญาติสนิทและผู้ใกล้ชิดมาสนใจในหลักธรรมและการปฏิบัติตามหลักพระพุทธศาสนา น้อยที่สุด ร้อยละ 28.3

ความพอใจของครูในการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู ครูมีความพอใจที่ความรู้ที่ได้รับมีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการทำงานและใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด ร้อยละ 84.0 รองลงมา วิทยากรมีเทคนิคในการอบรมดีและน่าสนใจ ร้อยละ 71.4 และครูพอใจในเรื่องเนื้อหาที่อบรมสนุกและน่าสนใจ น้อยที่สุด ร้อยละ 26.1

ในด้านการปฏิบัติเพื่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนในโรงเรียนครูประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน มากที่สุด ร้อยละ 90.4 รองลงมา กล่าวอบรมความประพฤตินักเรียนก่อนเข้าห้องเรียนและหลังเลิกเรียน ร้อยละ 75.3 และครูมีการปฏิบัติโดยจัดให้มีห้องฝึกจริยธรรม น้อยที่สุด ร้อยละ 33.3

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 จำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามสิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคที่พบในการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู

ข้อความ	จำนวน/คน	ร้อยละ
N=219		
สิ่งที่เป็นปัญหาจากการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนา		
คุณธรรมจริยธรรมครู	16	7.3
1. เนื้อหายากเกินไป	3	1.4
2. เนื้อหาในการอบรมนำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้	18	8.2
3. เนื้อหาไม่ตรงกับความต้องการและความสนใจ	12	5.5
4. วิธีการอบรมไม่น่าสนใจและไม่ทันสมัย	42	19.2
5. สถานที่ที่ใช้ในการอบรมไม่สะดวก	33	15.1
6. ระยะเวลาในการจัดอบรมนานเกินไป		
7. กิจกรรมที่จัดให้ผู้เข้ารับการอบรมมีมากเกินไปไม่สามารถปฏิบัติได้ภายในเวลาที่กำหนด	53	24.2
8. อื่น ๆ...สุขภาพของผู้เข้ารับการอบรมไม่ดี	4	1.8
...เวลาในการอบรมน้อย	5	2.3
...ผู้เข้ารับการอบรมไม่สนใจ	7	3.2
...สื่อบางอย่างที่ถ่ายทอดให้ไม่สามารถนำไปใช้ได้	3	1.4
...เนื้อหาที่อบรมยังไม่ครอบคลุมหลักสูตรการสอน	11	5.0

จากตารางแสดงว่า ครูมีความเห็นว่าสิ่งที่เป็นปัญหาจากการเข้ารับการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู คือกิจกรรมที่จัดให้ผู้เข้ารับการอบรมมีมากเกินไปไม่สามารถปฏิบัติได้ภายในเวลาที่กำหนด มากที่สุด ร้อยละ 24.2 รองลงมา สถานที่ที่ใช้ในการอบรมไม่สะดวก ร้อยละ 19.2 และครูมีความเห็นว่าสิ่งที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับ เนื้อหาในการอบรมนำไปใช้ประโยชน์ได้น้อยที่สุด ร้อยละ 1.4

3. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนา
คุณธรรมจริยธรรมครู ของครู

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากการเข้ารับการอบรมในโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูที่ได้จากการสัมภาษณ์

ข้อความ	จำนวน/คน	ร้อยละ	
N=44			
<u>เนื้อหาจากการเข้ารับการอบรม</u>			
<u>เนื้อหาที่ต้องการให้เพิ่มเติมจากที่เข้ารับการอบรมโครงการ อบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู</u>			
1. รายละเอียดของเนื้อหาที่ต้องสอนนักเรียน	9	20.5	
2. การปฏิบัติเกี่ยวกับพิธีกรรมทางศาสนา	3	6.8	
3. เทคนิคการสอนที่จะนำมาใช้กับเด็ก	10	22.7	
4. การฝึกปฏิบัติทางจิต (การนั่งสมาธิ)	9	20.5	
5. พุทธประวัติ	8	18.2	
6. อุปกรณ์การสอน สื่อการสอนใหม่ ๆ	8	18.2	
7. หลักธรรมและข้อปฏิบัติทางพระพุทธศาสนา	11	25.0	
8. มารยาทไทยและระเบียบประเพณีวัฒนธรรมของชาวพุทธ	4	9.1	
9. ความสามารถและคุณภาพทางใจของครู	2	4.5	
10. เนื้อหาเดิมมีมากพอแล้ว ค่ะ	7	15.9	
<u>เทคนิควิธีการจากการเข้ารับการอบรม</u>			
<u>การเพิ่มกิจกรรมที่จัดดำเนินการ</u>			
ควรเพิ่ม	กิจกรรมที่เกี่ยวกับวิธีการฝึกปฏิบัติเรื่องเทคนิค การสอน สื่อการสอน	4	9.1
ไม่ควรเพิ่ม	เพราะคืออยู่แล้ว	40	90.9

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากการเข้าร่วมการอบรมในโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน/คน	ร้อยละ
N=44		
ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรมและการนำไปใช้		
จากการเข้าร่วมการอบรมโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูสนองความต้องการในด้าน		
1. ได้รับเทคนิคการสอนพระพุทธศาสนาที่จะสอนนักเรียนได้สนุกสนานยิ่งขึ้น	7	15.9
2. ได้เห็นแนวทางการสอน การใช้สื่อ และการจัดกิจกรรม	6	13.6
3. ได้ความรู้และแนวคิดตามหลักพระพุทธศาสนาที่ดีและมีประโยชน์เพิ่มขึ้นและนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตได้	30	68.2
4. ทำให้จิตใจสงบ สบาย ไม่โกรธ	7	15.9
5. พัฒนาตนเองในการปรับจิตสำนึกให้ตระหนักในหน้าที่ครู	19	43.2
6. นำมาประยุกต์ใช้กับนักเรียนให้ปฏิบัติได้	15	34.1
7. ทำให้มั่นใจในการสอนได้มากขึ้น ว่าสอนได้ถูกต้อง	5	11.4
การมีความรู้ในเนื้อหาและเทคนิคการสอนหลังจากการอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้น	48	100
เทคนิคการสอนที่จากการเข้าร่วมการอบรมที่นำมาใช้		
1. เล่าเรื่องจากประสบการณ์ และนิทานที่เป็นคติธรรมหรือกฎแห่งกรรม	12	27.3
2. วิธีการปฏิบัติเพื่อทำสมาธิในการสอนนักเรียน	22	50.0
3. คุณธรรมที่นำมาสอดแทรกในการสอน	17	38.6
4. พุทธประวัติ	4	9.1

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากการเข้ารับการอบรมในโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูที่ได้จากการสัมภาษณ์
(ต่อ)

ข้อความ	จำนวน/คน	ร้อยละ
	N=44	
5. วิธีการนำหลักธรรมความเป็นจริงในพระพุทธศาสนาไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของเด็ก	16	36.4
6. วิธีการสวดมนต์ไหว้พระ	12	27.3
7. มารยาทไทย	7	15.9
8. การแสดงละคร และบทบาทสมมติ	5	11.4
9. การทำงานเป็นกลุ่ม	5	11.4
10. การจัดค่ายคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน	5	11.4
11. กิจกรรมนันทนาการ	13	29.5
12. การใช้สื่อการสอนต่าง ๆ เช่น เพลง เกม สไลด์ วีดีโอ	18	40.9
สิ่งที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวันหลังจากเข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู		
1. นำหลักศีลธรรมมาคอยขัดเกลาเตือนจิตเราให้ทำความดี ละเว้นความชั่ว	4	9.1
2. การนั่งวิปัสสนาทำสมาธิ	14	31.8
3. การปฏิบัติศีล 5	5	11.4
4. สนทนาพูดคุยให้เพื่อนและบุคคลอื่น ๆ ฟังในเรื่องธรรมหลักในการดำเนินชีวิตให้มีความสุข	5	11.4
5. การเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติให้กับนักเรียน เช่น มารยาท	6	13.6
	8	18.2
6. เป็นคนมีเหตุผล ยับยั้งชั่งใจได้ และมีความอดทน		
7. นำหลักธรรมต่าง ๆ มาใช้ในการทำงาน และใช้ในชีวิตรอบครัว	7	15.9
8. ปฏิบัติตนตามที่สอนนักเรียน	4	9.1

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากการเข้ารับการอบรมในโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน/คน	ร้อยละ
	N=44	
ความพอใจในตัวเองของการนำความรู้จากการเข้ารับการอบรม		
โครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูมาใช้		
พอใจ	15	34.1
ไม่พอใจ	29	64.9
ปัญหาและอุปสรรคในการนำความรู้จากการอบรมมาใช้		
1. งานทางด้านอื่นของครูมีมาก เวลาที่อยู่กับเด็กมีน้อย	6	13.6
2. อุปกรณ์ สื่อ และสถานที่ไม่พร้อม (ไม่มี)	8	18.2
3. ความแตกต่างของสภาพนักเรียนในปัจจุบันมีมาก เช่น สภาพครอบครัว	10	22.7
4. สิ่งที่ได้จากการเข้ารับการอบรม นำมาใช้ได้น้อย	8	18.2
5. ผู้บริหารไม่สนับสนุน และผู้ร่วมงานไม่เห็นความสำคัญ	5	11.4
6. ไม่มีงบประมาณ	3	6.8
7. ไม่มีความสามารถในการจัดทำสื่อการสอน เช่น วัสดุภาพ	1	2.3
8. เวลาที่จัดให้สอนพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรมีน้อย	10	22.7
9. ไม่มีปัญหาในการนำมาใช้	12	27.3
การเป็นแบบอย่างแก่ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียน		
เป็นแบบอย่าง	25	56.8
ไม่เป็นแบบอย่าง	5	11.4
ไม่แน่ใจ	14	31.8
หลังจากการเข้ารับการอบรม ครูได้เป็นแบบอย่างการปฏิบัติตนในเรื่อง		
1. ประพฤติตนในสิ่งที่ดี ทำกรรมดีในชีวิตประจำวัน	11	25.0
2. ทำงานโดยอาศัยความเข้าใจกันยอมรับในสิ่งที่เขาเป็นอยู่	7	15.9

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากการเข้ารับการอบรมในโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูที่ได้จากการสัมภาษณ์
(ต่อ)

ข้อความ	จำนวน/คน N=44	ร้อยละ
3. การรักษาคือ	6	13.6
4. ใช้ชีวิตเรียบง่าย	5	11.4
5. มีความเพียรพยายามและขยันในการปฏิบัติการสอน	10	22.7
6. ยึดหลักความเป็นธรรมและความถูกต้อง	3	6.8
7. ทำงานตรงตามเวลา	9	20.5
8. มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและเพื่อนร่วมงาน	4	9.1
9. ความมีระเบียบวินัย	1	2.3
10. ความมีน้ำใจ เอื้ออาทร	5	11.4
11. ทำบุญใส่บาตร	1	2.3
12. เป็นผู้นำทางด้านการพัฒนาการสอนพระพุทธศาสนาและ คุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็ก	4	9.1
การสนใจซักถามความรู้จากการเข้ารับการอบรมของครูใน โรงเรียนที่ไม่ได้เข้ารับการอบรม		
มีผู้สนใจซักถาม	36	81.8
ไม่มีผู้สนใจซักถาม	8	18.2
ความต้องการในการเข้ารับการอบรม		
ต้องการเข้ารับการอบรมอีก	41	93.2
ไม่ต้องการเข้ารับการอบรม	3	6.8
สาเหตุที่ครูอยากเข้ารับการอบรม		
1. ได้รับเทคนิควิธีการสอนต่าง ๆ ทางด้านพระพุทธศาสนา เพิ่มมากขึ้น	10	22.7

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของครูจำแนกตามข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากการเข้ารับการอบรมในโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูที่ได้จากการสัมมนา
(ต่อ)

ข้อความ	จำนวน/คน	ร้อยละ
N=44		
2. ประทับใจวิทยากรแต่ละท่านมีความรู้และมีเทคนิคต่าง ๆ		
ในการจัดกิจกรรมดีมาก	18	40.9
3. เข้ารับการอบรมแล้วใจสบาย สงบ ไม่เครียด มีความสุข	10	22.7
4. ได้ความรู้ใหม่ ๆ ที่ดีและมีประโยชน์	20	45.5
5. สามารถนำหลักธรรมมาใช้ในชีวิตประจำวันกับตนเอง และครอบครัว	9	20.5
6. มีการฝึกปฏิบัติโดยตรงจากพระวิทยากรที่มีความรู้	4	9.1
7. เป็นการกระตุ้นตนเองให้มีกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่	9	20.5

จากตารางแสดงว่า ครูต้องการให้เพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับหลักธรรมและข้อปฏิบัติทางพระพุทธศาสนา มากที่สุด ร้อยละ 25.0 รองลงมา ครูต้องการให้เพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับเทคนิคการสอนที่จะนำมาใช้กับเด็ก ร้อยละ 22.7 และครูต้องการให้เพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับความสามารถและคุณภาพทางใจของครู น้อยที่สุด ร้อยละ 4.5

การเพิ่มกิจกรรมในโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครู ครูมีความเห็นว่าไม่ควรเพิ่มกิจกรรมนอกเหนือจากที่จัดดำเนินการเพราะคืออยู่แล้ว มากที่สุด ร้อยละ 90.9 และครูมีความเห็นว่าควรเพิ่มกิจกรรมเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติเรื่องเทคนิคการสอน สื่อการสอน น้อยที่สุด ร้อยละ 9.1

เมื่อเข้ารับการอบรมโครงการอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูแล้ว ครูมีความเห็นว่าจะสนองความต้องการได้ในด้านได้ความรู้และแนวความคิดตามหลักพระพุทธศาสนาที่ดีและมีประโยชน์เพิ่มขึ้น และนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตได้ มากที่สุด ร้อยละ 68.2 รองลงมา ครูมีความเห็นว่าจะสนองความต้องการได้ในด้านการพัฒนาตนเองในการปรับจิตสำนึกในหน้าที่ครู ร้อยละ 43.2 และครูมีความเห็นว่าจะสนองความต้องการได้ในด้านทำให้มั่นใจในการสอนได้มากขึ้นว่าสอนได้ถูกต้อง น้อยที่สุด ร้อยละ 11.4

ด้านความรู้ในเนื้อหาและเทคนิคการสอนครูมีความเห็นว่า มีความรู้ในเนื้อหาและเทคนิคการสอนเพิ่มมากขึ้น มากที่สุด ทุกคน สำหรับเทคนิคการสอนจากการอบรมที่นำมาใช้ครูมีความ

เห็นว่าเทคนิคการสอนที่นำมาใช้คือ วิธีการปฏิบัติเพื่อทำสมาธิในการสอนให้กับนักเรียน มากที่สุด ร้อยละ 50.0 รองลงมา เทคนิคการสอนที่ครูนำมาใช้ คือการใช้สื่อการสอนต่าง ๆ เช่น เพลง เกม สไลด์ วิดีโอเทป ร้อยละ 40.9 และครูนำการสอนพุทธประวัติมาใช้ น้อยที่สุด

ร้อยละ 9.1

สิ่งที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวันสำหรับตัวครูเองหลังจากเข้ารับการอบรม ครูนำเรื่องการนั่ง วิปัสสนา ทำสมาธิมาใช้ มากที่สุด ร้อยละ 31.8 รองลงมา นำเรื่องการเป็นคนมีเหตุผล ยับยั้งชั่งใจ ได้และมีความอดทน มาใช้ ร้อยละ 18.2 และนำเรื่องหลักศีลธรรมมาคอยขัดเกลา

เดือนจิตให้ทำความดี ละเว้นความชั่วและมีการปฏิบัติตนตามที่สอนนักเรียน น้อยที่สุด

จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 9.1 ส่วนความพอใจของครูในการนำความรู้จากการอบรมมาใช้ ครูยังไม่พอใจ มากที่สุด ร้อยละ 65.9 และครูพอใจแล้ว น้อยที่สุด ร้อยละ 34.1 สำหรับปัญหาและ

อุปสรรคในการนำความรู้จากการอบรมมาใช้ครูมีความเห็นว่า ไม่มีปัญหาและอุปสรรคในการนำมาใช้ มากที่สุด ร้อยละ 27.3 รองลงมา ครูมีความเห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคในการนำมาใช้ ในเรื่องความแตกต่างของสภาพนักเรียนในปัจจุบันมีมาก เช่น สภาพครอบครัว และเวลาที่จัด

ให้สอนพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรมีน้อย จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 22.7 และมีปัญหาและอุปสรรค ในการนำความรู้มาใช้เกี่ยวกับการไม่มีความสามารถในการจัดทำสื่อการสอน เช่น วัสดุภาพ

น้อยที่สุด ร้อยละ 2.3

ในด้านการเป็นแบบอย่างแก่ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนครูมีความเห็นว่า ตนเองเป็นแบบอย่าง มากที่สุด ร้อยละ 56.8 รองลงมา ครูไม่แน่ใจว่าเป็นแบบอย่างหรือไม่ ร้อยละ 31.8 และมีความเห็นว่า ตนเองไม่เป็นแบบอย่าง น้อยที่สุด ร้อยละ 11.4 สำหรับการเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตนหลังการอบรมครูเป็นแบบอย่างในเรื่องการประพฤติตนในสิ่งที่ดีทำกรรมดีในชีวิตประจำวัน มากที่สุด ร้อยละ 25.0 รองลงมา ครูเป็นแบบอย่างในเรื่องการมีความเพียรพยายาม และขยันในการปฏิบัติงานสอน ร้อยละ 22.7 และครูเป็นแบบอย่างในเรื่องความมีระเบียบวินัยและการทำบุญใส่บาตร น้อยที่สุด จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 2.3

สำหรับการสนใจซักถามความรู้ในการอบรมของครูที่ไม่ได้เข้ารับการอบรม ครูมีความเห็นว่า มีผู้สนใจซักถาม มากที่สุด ร้อยละ 81.8 และมีความเห็นว่า ไม่มีผู้สนใจซักถาม น้อยที่สุด ร้อยละ 18.2

ในด้านความต้องการในการเข้ารับการอบรม ครูมีความต้องการที่จะเข้ารับการอบรมอีก มากที่สุด ร้อยละ 93.2 และครูไม่ต้องการเข้ารับการอบรมอีก น้อยที่สุด ร้อยละ 6.8 สำหรับสาเหตุที่ครูอยากเข้ารับการอบรมเพราะได้ความรู้ใหม่ ๆ ที่ดีและมีประโยชน์ มากที่สุด ร้อยละ 45.5 รองลงมาประทับใจวิทยากรแต่ละท่านมีความรู้และเทคนิคต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมดีมาก ร้อยละ 40.9 และครูอยากเข้ารับการอบรมเพราะมีการฝึกปฏิบัติโดยตรงจากพระวิทยากรที่มีความรู้ น้อยที่สุด ร้อยละ 9.1

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วม
การอบรมโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม ของนักเรียน

1. สถานภาพของนักเรียน

ตารางที่ 12 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน/คน	ร้อยละ
	N=241	
เพศ		
ชาย	106	44.0
หญิง	135	56.0
ระดับชั้นที่ศึกษา		
ประถมศึกษาปีที่ 4	29	12.0
ประถมศึกษาปีที่ 5	84	34.9
ประถมศึกษาปีที่ 6	128	53.1
ระดับคะแนนเฉลี่ยของผลการเรียน		
1.00 - 1.99	3	1.2
2.00 - 2.99	84	34.8
3.00 - 4.00	154	64.0
วิชาที่ชอบเรียนมากที่สุด		
ภาษาไทย	49	20.3
คณิตศาสตร์	100	41.5
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	59	24.5
กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย	16	6.6
กลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ	6	2.5
ภาษาอังกฤษ	27	11.2
จริยศึกษาและพระพุทธศาสนา	13	5.4
อื่น ๆ ....พลศึกษา	14	5.8
....ดนตรี คอมพิวเตอร์ ศิลปะ	10	4.2

ตารางที่ 12 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามสถานภาพ (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน/คน N=241	ร้อยละ
สาเหตุที่เข้าอบรมโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
สมัครใจเข้ารับการอบรมเอง	171	71.8
เพื่อนชวน	4	1.7
ทำตามโครงการของโรงเรียน	93	38.6
ผู้ปกครองแนะนำ	41	17
ครูแนะนำ	59	24.5
ประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับคุณธรรม		
จริยธรรม		
1 ครั้ง	206	85.5
2 ครั้ง	25	10.4
3 ครั้ง	10	4.1
อุดมคติที่ยึดถือในการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน		
ไม่มีเป้าหมายเฉพาะไปต่อดังตามควง	7	2.9
ทำตามความชอบและความสนใจของตนเอง	63	26.1
พยายามปรับปรุงตนเองให้ทันเพื่อนอยู่เสมอ	117	48.5
ดำรงชีวิตอยู่ในศีลธรรมและกฎระเบียบของสังคม	140	58.1
ทุ่มเทตนเองเพื่อประโยชน์ของสังคม	36	14.9
อื่น ๆ (ตั้งใจและพยายามทำทุกอย่างให้ดีที่สุด)	10	4.1

จากตารางแสดงว่า นักเรียนผู้เข้ารับการอบรมโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม เป็นเพศชาย ร้อยละ 44.0 เพศหญิง ร้อยละ 56.0 เป็นนักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มากที่สุด ร้อยละ 53.1 รองลงมา คือระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ร้อยละ 34.9 สำหรับ คะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนอยู่ในระดับ 3.00-4.00 มากที่สุด ร้อยละ 64.0 รองลงมาคะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนอยู่ในระดับ 2.00-2.99 ร้อยละ 34.8

วิชาเรียนที่นักเรียนชอบเรียน คือ คณิตศาสตร์ มากที่สุด ร้อยละ 41.5 รองลงมาเป็น

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ร้อยละ 24.5 และชอบเรียนกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ น้อยที่สุด ร้อยละ 2.5

สาเหตุในการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม นักเรียนสมัครใจเข้ารับการอบรมเองมากที่สุด ร้อยละ 71.8 รองลงมา ทำตามโครงการของโรงเรียน ร้อยละ 38.6 และเข้ารับการอบรมเพราะเพื่อนชวน น้อยที่สุด ร้อยละ 1.7 สำหรับประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรม นักเรียนมีประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรม 1 ครั้ง มากที่สุด ร้อยละ 85.5 รองลงมา มีประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรม 2 ครั้ง ร้อยละ 10.4 และมีประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรม 3 ครั้ง น้อยที่สุด ร้อยละ 4.1

ในด้านอุดมคติในการปฏิบัติตนนักเรียนดำรงชีวิตอยู่ในศีลธรรมและกฎระเบียบของสังคมมากที่สุด ร้อยละ 58.1 รองลงมา พยายามปรับปรุงตนเองให้ทันเพื่อนเสมอ ร้อยละ 48.5 และไม่มีเป้าหมายเฉพาะปล่อยไปตามดวง น้อยที่สุด ร้อยละ 2.9

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ประสพการณ์ที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่าย
พุทธธรรมของนักเรียน

ตารางที่ 13 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามความรู้และประสพการณ์ที่ได้รับจาก
การเข้ารับการอบรมโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม

ข้อความ	จำนวน/คน N=241	ร้อยละ
เนื้อหาที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรม		
จากการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่าย พุทธธรรม ได้รับเนื้อหาในเรื่อง		
1. กัญพระพุทธานุศาสนนา	58	24.1
2. การเข้าถึงพระพุทธานุศาสนนา	122	50.6
3. พื้นฐานของพระพุทธานุศาสนนา	173	71.8
4. กฎแห่งกรรมและผลของกรรม	203	84.2
5. ลักษณะเด่นของพระพุทธานุศาสนนา	69	28.6
6. ความกตัญญูกตเวทิต	217	90.0
7. บาปบุญ	214	88.8
8. การวิเคราะห์สภาพสังคม	65	27.0
9. หัวใจของพระพุทธานุศาสนนา	139	57.7
10. การพัฒนาตนเอง การพัฒนาชาติ	136	56.4
11. กัลยาณมิตร	73	30.3
12. บทบาทของเยาวชนกับการพัฒนาสังคม	80	33.2
13. กำเนิดโลก	118	49.0
14. แนวทางการปฏิบัติธรรม	150	62.2
15. พระพุทธานุศาสนนากับการแก้ไขปัญหาชีวิต	134	55.6
16. ไตรสิกขา	54	22.4
17. อื่น ๆ...ความสามัคคี ยาเสพติด ประวัติพุทธศาสนา	7	2.9
เนื้อหาจากการอบรมสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน		
1. มากที่สุด	73	30.3
2. มาก	89	36.9

ตารางที่ 13 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจาก การเข้ารับการอบรมโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน/คน N=241	ร้อยละ
3. ปานกลาง	75	31.1
4. น้อย	4	1.7
5. น้อยที่สุด	-	-
เนื้อหาจากเข้ารับการอบรมตรงตามต้องการ		
1. มากที่สุด	110	45.6
2. มาก	96	39.8
3. ปานกลาง	33	13.7
4. น้อย	1	0.4
5. น้อยที่สุด	-	-
เทคนิควิธีการที่ได้รับจากการอบรม		
กิจกรรมที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรม		
1. กิจกรรมการบริหารกาย	177	73.4
2. กิจกรรมสร้างความสามัคคี	230	95.4
3. กิจกรรมการปรับพฤติกรรม	156	64.7
4. กิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม สร้างปณิธานใจ	197	81.7
5. กิจกรรมสวดมนต์ และฝึกสมาธิ	229	95.0
6. กิจกรรมสร้างภาวะผู้นำ	97	40.2
7. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์	151	62.7
8. กิจกรรมเสริมสร้างแนวความคิด	122	50.6
การมีส่วนร่วมในกิจกรรม		
1. มากที่สุด	110	45.6
2. มาก	96	39.8
3. ปานกลาง	33	13.7
4. น้อย	2	0.8
5. ไม่มีส่วนร่วม	-	-

ตารางที่ 13 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจาก การเข้ารับการอบรม โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน/คน N=241	ร้อยละ
กิจกรรมที่สนใจและต้องการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างมาก		
1. กิจกรรมการบริหารกาย	134	55.6
2. กิจกรรมสร้างความสามัคคี	193	80.1
3. กิจกรรมการปรับพฤติกรรม	90	37.3
4. กิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม สร้างปณิธานใจ	67	27.8
5. กิจกรรมสวดมนต์ และฝึกสมาธิ	101	41.9
6. กิจกรรมสร้างภาวะผู้นำ	125	51.9
7. กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์	160	66.4
8. กิจกรรมเสริมสร้างแนวความคิด	82	34.0
การใช้สื่อและเทคนิคการอบรมที่ให้ความสนใจเป็นพิเศษ		
1. การเล่านิทาน	210	87.1
2. การใช้แผ่นใส (เครื่องฉายข้ามศีรษะ)	138	57.3
3. การใช้เพลง	200	82.9
4. การบรรยาย	97	40.2
5. การแสดงบทบาทสมมติ	116	48.1
6. การใช้เทปโทรทัศน์	193	80.1
7. การฉายสไลด์	102	42.3
8. การอภิปราย หรืออภิปรายกลุ่มย่อย	64	26.6
9. การสัมมนา	23	9.5
10. การใช้เกม	203	84.2
แนวคิดและทัศนคติที่ได้รับจากการอบรม		
แนวความคิดหลังจากเข้ารับการอบรม โครงการอบรม		
เยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
1. พระพุทธศาสนาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการดำเนินชีวิต	115	47.7
2. การปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธศาสนาเป็นสิ่งที่สมควรอย่างยิ่ง	126	52.3

ตารางที่ 13 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน/คน N=241	ร้อยละ
3. การทำความดี ละเว้นความชั่วเป็นหลักคำสอนที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวันแล้วจะเกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมอย่างมาก	214	88.8
4. อื่น ๆ...ทำอะไรแล้วต้องทำให้ดีที่สุด	4	1.7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรมและการนำไปใช้		
ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
1. ได้รับความรู้เพิ่มเติม	201	83.4
2. มีโอกาสแสดงความคิดเห็น	124	51.5
3. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกัน และครูกับนักเรียน	160	66.4
4. ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	120	49.8
5. ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน	165	68.5
6. สิ่งเสริมพัฒนาทางด้านร่างกายและจิตใจ	182	75.5
7. ฝึกความรับผิดชอบ	168	69.7
8. ฝึกความอดทน	197	81.7
9. ฝึกความเสียสละ	176	73.0
10. ได้รู้จักและเข้าใจเพื่อน ๆ ได้ดีขึ้น	154	63.9
11. อื่น ๆ...รู้จักและเข้าใจศาสนาและหลักธรรมได้ดีมากขึ้น	4	1.7
....สามารถช่วยเหลือตนเองได้	4	1.7
ความสัมพันธ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรมกับผลการเรียน		
1. ผลการเรียนดีขึ้น	192	79.7
2. ผลการเรียนลดลง	-	-
3. ไม่กระทบต่อผลการเรียน	49	20.3

ตารางที่ 13 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรม โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน/คน N=241	ร้อยละ
เนื้อหาที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด		
1. พื้นฐานของพระพุทธศาสนา	72	29.9
2. กฎแห่งกรรมและผลของกรรม	148	61.4
3. ลักษณะเด่นของพระพุทธศาสนา	31	12.9
4. ความกตัญญูทวดเวท	191	79.3
5. บาปบุญ	185	76.8
6. วิเคราะห์สภาพสังคม	36	14.9
7. หัวใจของพระพุทธศาสนา	47	19.5
8. การพัฒนาตนเอง การพัฒนาชาติ	116	48.1
9. กัลยาณมิตร	37	15.4
10. บทบาทของเยาวชนกับการพัฒนาสังคม	47	19.5
11. กำเนิดโลก	36	14.9
12. พระพุทธศาสนากับการแก้ไขปัญหาระชีวิต	73	30.3
13. ภัยพระพุทธศาสนา	17	7.1
14. การเข้าถึงพระพุทธศาสนา	48	19.9
15. การแนะนำการปฏิบัติธรรม	64	26.6
16. ไตรสิกขา	27	11.2
หลักธรรมที่นำไปใช้กับพ่อแม่ผู้ปกครอง		
1. ความกตัญญู	234	97.1
2. ความรับผิดชอบ	109	45.2
3. กัลยาณมิตร	17	7.1
4. ความขยันหมั่นเพียร	127	52.7
5. ความเมตตากรุณา	78	32.4
6. หลักเหตุผล	74	30.7

ตารางที่ 13 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจาก การเข้ารับการอบรม โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน/คน N=241	ร้อยละ
พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงหลังจากเข้ารับการอบรมเยาวชน		
เข้าค่ายพุทธธรรม		
1. มีความตั้งใจและมีสมาธิขึ้น	173	71.8
2. มีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น	163	67.6
3. มีความจำดีขึ้น	74	30.7
4. มีความเอือกเย็น สุขุม และรอบคอบ	97	40.2
5. สำรวมกริยามารยาทมากขึ้น	109	45.2
6. เข้าใจผู้อื่นมากยิ่งขึ้น	110	45.6
7. มีการสวดมนต์ ปฏิบัติธรรม และนั่งสมาธิ	139	57.7
8. ชักชวนเพื่อนและญาติพี่น้องให้หันมาสนใจ พระพุทธศาสนา	70	29.0
9. ไม่ได้รับผลใด ๆ เลย	2	0.8
10. อื่น ๆ...มีนิสัยดีขึ้น ไม่ทำความเดือดร้อนให้ผู้อื่น	4	1.7
...มีความสามัคคีในหมู่เพื่อน	4	1.7
ความประทับใจในการเข้ารับการอบรมเยาวชนเข้าค่าย		
พุทธธรรมเพราะ		
1. มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	193	80.1
2. เนื้อหาที่จัดอบรมสนุกและน่าสนใจ	139	57.7
3. วิธีการอบรมของวิทยากรน่าสนใจ	137	56.8
4. ประทับใจในการจัดกิจกรรมของวิทยากร	165	68.5
5. มีความสนใจในเรื่องเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาอยู่ก่อนแล้ว	79	32.8
6. อื่น ๆ...การได้ร่วมกิจกรรมและช่วยเหลือตนเอง	10	4.1
...เนื้อหาที่จัดให้เป็นการเพิ่มความรู้เกี่ยวกับ พระพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก	6	2.5

จากตารางแสดงว่า นักเรียนได้รับเนื้อหาจากการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม เรื่อง ความกตัญญูคุณเวทีย มากที่สุด ร้อยละ 90.0 รองลงมา คือ เรื่อง บาปบุญ ร้อยละ 88.8 และได้รับเนื้อหา เรื่อง ไตรสิกขา น้อยที่สุด ร้อยละ 22.4

ความสอดคล้องของเนื้อหาจากการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรมกับเนื้อหาที่เรียนนักเรียนมีความเห็นว่าสอดคล้องมาก มากที่สุด ร้อยละ 36.9 รองลงมา มีความสอดคล้องปานกลาง ร้อยละ 31.1 และนักเรียนเห็นว่า มีความสอดคล้องน้อย น้อยที่สุด ร้อยละ 1.7 สำหรับเนื้อหาจากการอบรมตรงตามความต้องการของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด มากที่สุด ร้อยละ 45.6 รองลงมา ตรงตามความต้องการมาก ร้อยละ 39.8 และตรงตามความต้องการน้อย น้อยที่สุด ร้อยละ 0.4

นักเรียนมีความเห็นว่ากิจกรรมที่ได้รับจากการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม คือ กิจกรรมสร้างความสามัคคี มากที่สุด ร้อยละ 95.4 รองลงมา เป็นกิจกรรมสวดมนต์และฝึกสมาธิ ร้อยละ 95.0 และเป็นกิจกรรมสร้างภาวะผู้นำ น้อยที่สุด ร้อยละ 40.2 ส่วนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมมากที่สุด มากที่สุด ร้อยละ 45.6 รองลงมา มีส่วนร่วมมาก ร้อยละ 39.8 และมีส่วนร่วมน้อย น้อยที่สุด ร้อยละ 0.8

นักเรียนสนใจและต้องการเข้าร่วมกิจกรรมการสร้างสามัคคี มากที่สุด ร้อยละ 81.1 รองลงมา คือกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ร้อยละ 66.4 และเป็นกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมสร้างปณิธานใจ น้อยที่สุด ร้อยละ 27.8 สำหรับสื่อและเทคนิคการอบรมที่นักเรียนให้ความสนใจเป็นพิเศษ คือ การเล่นเกม มากที่สุด ร้อยละ 87.1 รองลงมา สนใจการใช้เกม ร้อยละ 84.2 และสนใจการสัมมนา น้อยที่สุด ร้อยละ 9.5

แนวความคิดของนักเรียนหลังการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม นักเรียนมีแนวความคิดว่าการทำความดี ละเว้นความชั่ว เป็นหลักคำสอนที่นำมาใช้ในชีวิตรประจำวันแล้วจะเกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมอย่างมาก มากที่สุด ร้อยละ 88.8 รองลงมา มีแนวความคิดว่าการปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธศาสนา เป็นสิ่งที่สมควรอย่างยิ่ง ร้อยละ 52.3 และมีแนวความคิดว่าพระพุทธศาสนาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการดำเนินชีวิต น้อยที่สุด ร้อยละ 1.7

นักเรียนได้รับประโยชน์จากการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรมในด้านได้รับความรู้เพิ่มเติม มากที่สุด ร้อยละ 83.4 รองลงมา ได้ฝึกความอดทน ร้อยละ 81.7 และนักเรียนได้รับประโยชน์ในด้านฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี น้อยที่สุด ร้อยละ 1.7

หลังจากการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรมของนักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้นร้อยละ 79.7 และไม่มีผลกระทบต่อผลการเรียน ร้อยละ 20.3

สำหรับเนื้อหาที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน นักเรียนนำเรื่องความกตัญญูทวดที่ไปใช้มากที่สุด ร้อยละ 79.3 รองลงมา นำเรื่องบาป-บุญไปใช้ ร้อยละ 76.8 และเรื่องภัยพระพุทธศาสนา นำไปใช้ น้อยที่สุด ร้อยละ 7.1 ส่วนกิจกรรมที่นำไปใช้กับพ่อแม่ผู้ปกครอง นักเรียนใช้กิจกรรมเรื่องความกตัญญูทวดที่ มากที่สุด ร้อยละ 97.1 รองลงมา ใช้กิจกรรม ความขยันหมั่นเพียร ร้อยละ 52.7 และใช้กิจกรรมกัลยาณมิตร น้อยที่สุด ร้อยละ 7.1

พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงหลังจากเข้ารับการอบรมโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่าย พุทธธรรม นักเรียนมีความตั้งใจและมีสมาธิดีขึ้น มากที่สุด ร้อยละ 71.8 รองลงมา มีความเชื่อมั่น ในตนเองมากขึ้น ร้อยละ 67.6 และไม่ได้รับผลใด ๆ เลย น้อยที่สุด ร้อยละ 0.8

ในด้านความประทับใจในการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่าย พุทธธรรม นักเรียนมีความประทับใจว่ามีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน มากที่สุด ร้อยละ 80.1 รองลงมา ประทับใจในการจัดกิจกรรมของวิทยากร ร้อยละ 68.5 และประทับใจ เพราะมีความสนใจในเรื่องเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาอยู่ก่อนแล้ว น้อยที่สุด ร้อยละ 32.8

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียน จำแนกตามสิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคที่พบในการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม

ข้อความ	จำนวน/คน	ร้อยละ
N=241		
สิ่งที่ไม่ชอบและอยากให้แก้ไขจากการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
1. เนื้อหาไม่ตรงกับความต้องการและความสนใจ	17	7.1
2. การจัดการอบรมมีเนื้อหาและกิจกรรมยากเกินความสามารถของนักเรียน	30	12.4
3. เนื้อหาในการอบรมนำเอาไปใช้ประโยชน์ไม่ได้	2	0.8
4. วิธีการอบรมไม่น่าสนใจและไม่ทันสมัย	4	1.7
5. สถานที่ที่จัดดำเนินงานไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	42	17.4
6. สื่อที่ผู้จัดอบรมใช้ไม่มีคุณภาพและไม่เหมาะสม	3	1.2
7. เนื้อหาและกิจกรรมในการอบรมมีมากเกินไป	26	10.8
8. ระยะเวลาในการอบรมนานเกินไป	25	10.4
9. อื่น ๆ...ระยะเวลาในการอบรมน้อยเกินไป	12	4.8
....ระยะเวลาในการสวดมนต์นั่งสมาธินานเกินไป	4	1.7
....การปฏิบัติในการอบรมยากเกินไป	3	1.2
....นอนดึกแต่ต้องตื่นเช้า ห้องน้ำไม่สะอาด ขุงชุม	5	2.1

จากตารางแสดงว่า นักเรียนมีความเห็นว่าสิ่งที่เป็นปัญหาจากการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม คือ สถานที่ที่จัดดำเนินงานไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียน มากที่สุด ร้อยละ 17.4 รองลงมา มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการอบรมมีเนื้อหาและกิจกรรมยากเกินความสามารถของนักเรียน ร้อยละ 12.4 และมีปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาในการอบรมนำเอาไปใช้ประโยชน์ไม่ได้ น้อยที่สุด ร้อยละ 0.8

4. ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากการเข้ารับการอบรมในโครงการอบรม
เยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรมของนักเรียน

ตารางที่ 15 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนจำแนกตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการ
เข้ารับการอบรม โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรมที่ได้จากการสัมภาษณ์

ข้อความ	จำนวน/คน	ร้อยละ
N=48		
เนื้อหาที่ได้รับจากการอบรม		
เนื้อหาที่ต้องการให้เพิ่มเติมจากที่เข้ารับการอบรม โครงการอบรม		
เยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม		
1. พุทธประวัติ	7	14.6
2. ผลของการทำความดี ความชั่ว และบาปบุญ	7	14.6
3. ความรู้เกี่ยวกับคุณธรรมศีลธรรม	4	8.3
4. คุณธรรมที่สามารถอยู่ร่วมกัน	4	8.3
5. การดำเนินชีวิตของมนุษย์ สภาพปัญหาสังคม	4	8.3
6. ระเบียบวินัยและมารยาทในสังคม	3	6.3
7. การส่งเสริมอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	2	4.2
8. ยาเสพติด	5	10.4
9. ไม่เพิ่มเติม จากที่อบรมมาดีแล้ว	13	27.1
เทคนิควิธีการที่ได้รับจากการอบรม		
กิจกรรมที่ต้องการให้เพิ่มเติมจากที่เข้ารับการอบรม		
1. กิจกรรมนันทนาการ เล่นเกม เกี่ยวกับคุณธรรม	3	6.3
2. ไม่ต้องการให้เพิ่ม เพราะจากที่จัดอบรมดีแล้ว	45	93.7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรมและการนำไปใช้		
จากการเข้ารับการอบรมสนองความต้องการในด้าน		
1. ได้ข้อคิดในการนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน	15	31.3
2. รู้วิธีปฏิบัติธรรมทำให้จิตใจเราดี เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ดี	9	18.8
3. ได้ประพาศิตนเป็นคนดี	9	18.8

ตารางที่ 15 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนจำแนกตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการ
 เข้ารับการอบรม โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรมที่ได้จากการสัมภาษณ์
 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน/คน N=48	ร้อยละ
4. มีความรู้เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา และสภาพปัญหาสังคม	30	62.5
5. มีความรู้เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมต่าง ๆ เช่น ความสามัคคี ความรับผิดชอบ ความอดทน ความมีระเบียบเป็นต้น	11	22.9
6. ได้รับความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับบุญคุณของพ่อแม่	17	35.4
7. ได้รับความรู้และมีการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันและการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา	17	35.4
การนำความรู้จากการเข้ารับการอบรม โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรมมาใช้จนเป็นที่พอใจของตนเอง อยู่ในระดับ		
1. มาก	29	60.4
2. ปานกลาง	16	33.3
3. น้อย	3	6.3
ปัญหาและอุปสรรคในการนำความรู้จากการอบรมมาใช้		
ไม่มีปัญหาและอุปสรรค	48	100
นักเรียนได้เป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่อง		
1. ช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อแก่ผู้อื่น	9	18.8
2. มีความประพฤติดี และมีมารยาทเรียบร้อย	19	39.6
3. ตั้งใจเรียน	13	27.1
4. มีความซื่อสัตย์	7	14.6
5. มีความเป็นระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบ	12	25.0
6. มีความสามัคคีร่วมมือร่วมใจในการทำงาน	10	20.8
ความรู้ที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรม โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรมที่นำมาใช้		
1. เคารพเชื่อฟังพ่อแม่ และช่วยเหลืองานต่าง ๆ	35	72.9

ตารางที่ 15 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนจำแนกตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการ
 เข้ารับการอบรมโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรมที่ได้จากการสัมภาษณ์
 (ต่อ)

ข้อความ	จำนวน/คน N=48	ร้อยละ
2. เป็นมิตรและคอยช่วยเหลือเพื่อน ๆ	28	58.3
3. เคารพและเชื่อฟังครูอาจารย์	18	37.5
4. มีความอ่อนน้อม พุดจาไพเราะกับทุกคน	18	37.5
5. มีความเมตตาต่อสัตว์	4	8.3
6. ถ่ายทอดความรู้เรื่อง ความดี ความชั่วตามหลัก พระพุทธศาสนา	3	6.3
7. ปฏิบัติตามคุณธรรมจริยธรรม	6	12.5
8. ฝึกทำสมาธิ และสวดมนต์	8	16.7
พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปหลังจากการเข้ารับการอบรม		
1. ใจเย็นมากขึ้น โดยพยายามสงบสติอารมณ์	3	6.3
2. มีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น	4	8.3
3. มีความประพฤติที่ดีและมีมารยาทเรียบร้อย	20	41.7
4. ตั้งใจเรียน และไม่ขาดเรียน โดยไม่มีเหตุผล	19	39.6
5. กตัญญูต่อพ่อแม่ และรักพ่อแม่มากขึ้น	23	47.9
6. มีน้ำใจช่วยเหลือและเข้าใจเพื่อน ๆ มากขึ้น	20	41.7
7. ตรงต่อเวลา และมีความรับผิดชอบ	2	4.2
8. นั่งสมาธิ สวดมนต์	3	6.3
ความต้องการในการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมเยาวชนเข้า ค่ายพุทธธรรม		
ต้องการเข้ารับการอบรมอีก	46	95.8
ไม่ต้องการเข้ารับการอบรม	2	4.2

ตารางที่ 15 จำนวนและค่าร้อยละของนักเรียนจำแนกตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการ
เข้ารับการอบรม โครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรมที่ได้จากการสัมภาษณ์
(ต่อ)

ข้อความ	จำนวน/คน	ร้อยละ
สาเหตุที่นักเรียนอยากเข้ารับการอบรม		
1. ได้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา	25	52.1
2. รู้วิธีและแนวทางการปฏิบัติตามหลักธรรม	11	22.9
3. มีความสนุกสนานและรู้จักเพื่อนมากขึ้น	25	52.1
4. ได้ความรู้และประสบการณ์ตามหลักพระพุทธศาสนาเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต	19	39.6
5. ชอบวิทยากรที่จัดกิจกรรมได้ดี และมีประโยชน์	8	16.7
6. สนใจเรื่องธรรมในพระพุทธศาสนาอยู่ก่อนแล้ว	5	10.4

จากตารางแสดงว่า จากการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม นักเรียนไม่ต้องการเนื้อหาเพิ่มเติม มากที่สุด ร้อยละ 27.1 รองลงมา ต้องการให้เพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับพุทธประวัติและผลของการกระทำความดี ความชั่ว และบาปบุญ จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 14.6 และต้องการให้เพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม น้อยที่สุด ร้อยละ 4.2

สำหรับกิจกรรมที่เพิ่มเติมนักเรียนไม่ต้องการให้เพิ่มกิจกรรม เพราะจากที่จัดดีแล้ว มากที่สุด ร้อยละ 93.7 และนักเรียนต้องการให้เพิ่มกิจกรรมนันทนาการ เล่นเกมเกี่ยวกับคุณธรรม น้อยที่สุด ร้อยละ 6.3

นักเรียนมีความเห็นว่า จากที่เข้ารับการอบรมสนองความต้องการในด้านเกี่ยวกับ มีความรู้เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและสภาพปัญหาสังคม มากที่สุด ร้อยละ 62.5 รองลงมา มีความเห็นว่าสนองความต้องการในด้านได้รับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับบุญคุณของพ่อแม่ และได้รับความรู้และมีการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกัน และการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา

จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 25.4 และสนองความต้องการในด้าน รู้วิธีการปฏิบัติธรรมทำให้จิตใจดี เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ดีและได้ประพฤตินเป็นคนดี น้อยที่สุด จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 18.8

ด้านการนำความรู้มาใช้นักเรียนมีความเห็นว่า นำความรู้มาใช้งานเป็นที่พอใจอยู่ในระดับมาก มากที่สุด ร้อยละ 60.4 รองลงมา มีความพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 23.3 และพอใจในระดับน้อย น้อยที่สุด ร้อยละ 6.3 สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการนำความรู้จากการเข้ารับการอบรมมาใช้นั้น นักเรียนทุกคนมีความเห็นว่าไม่มีปัญหา

ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี นักเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่อง มีความประพฤติดีและมีมารยาทเรียบร้อย มากที่สุด ร้อยละ 39.6 รองลงมา เป็นแบบอย่างในเรื่องการตั้งใจเรียน ร้อยละ 27.1 และเป็นแบบอย่างในเรื่องความซื่อสัตย์ น้อยที่สุด ร้อยละ 14.6

นักเรียนนำความรู้เรื่องการเคารพเชื่อฟังพ่อแม่ และช่วยเหลืองานต่าง ๆ มาใช้มากที่สุด ร้อยละ 72.9 รองลงมา นำเรื่องการเป็นมิตรและคอยช่วยเหลือเพื่อน ๆ มาใช้ ร้อยละ 58.3 และนำเรื่องการถ่ายทอดความรู้ เรื่องความดี ความซื่อตามหลักพระพุทธศาสนาใช้น้อยที่สุด ร้อยละ 6.3

ส่วนพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปหลังจากการอบรม นักเรียนมีความกตัญญูต่อพ่อแม่ และรักพ่อแม่มากขึ้น มากที่สุด ร้อยละ 47.9 รองลงมา มีพฤติกรรมที่ดีและมีมารยาทเรียบร้อยและมีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อนเข้าใจเพื่อน ๆ มากขึ้น จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 41.7 และมีพฤติกรรมตรงต่อเวลาและมีความรับผิดชอบ น้อยที่สุด ร้อยละ 4.2

นักเรียนมีความต้องการเข้ารับการอบรมอีก มากที่สุด ร้อยละ 95.8 และไม่ต้องการเข้ารับการอบรมอีก น้อยที่สุด ร้อยละ 4.2 สำหรับสาเหตุที่นักเรียนอยากเข้ารับการอบรมอีกเพราะได้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและมีความสุขสนุกสนานได้รู้จักเพื่อนมากขึ้น มากที่สุด จำนวนเท่ากัน ร้อยละ 51.1 รองลงมา อยากเข้ารับการอบรมอีกเพราะได้ความรู้และประสบการณ์ตามหลักพระพุทธศาสนาเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต ร้อยละ 39.6 และเพราะสนใจเรื่องธรรมะในพระพุทธศาสนาอยู่ก่อนแล้ว น้อยที่สุด ร้อยละ 10.4

3. การปฏิบัติด้านคุณธรรมจริยธรรมตามการรับรู้ด้วยตนเอง ของนักเรียนหลัง
จากการเข้ารับการอบรมโครงการอบรมเยาวชนเข้าค่ายพุทธธรรม

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติด้านคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนตามการรับรู้ด้วยตนเอง

ข้อความ	คะแนนที่ปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน		ความหมาย
	X	S.D.	
1. ความมีระเบียบวินัย	3.98	0.38	มาก
2. ความอดทน	3.99	0.42	มาก
3. ความสามัคคี	4.01	0.51	มาก
4. ความกตัญญูกตเวที	4.07	0.45	มาก
5. ความเป็นผู้มีวัฒนธรรม	3.69	0.56	มาก

จากตารางแสดงว่า นักเรียนมีระดับการปฏิบัติด้านคุณธรรมจริยธรรม ตามการรับรู้ด้วยตนเอง ในด้านความมีระเบียบวินัย ความอดทน ความสามัคคี ความกตัญญูกตเวที และความเป็นผู้มีวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย